

VÄDERBITEN

Medlemsblad för VÄDERBITARNA
Riksföreningen för väderintresserade

Nr 2
Maj 2009 årgång 21

Välkomna till Väderbitens jubiléumsnummer! I 20 år har vi funnits till, kan man tänka sig.
Hur kom föreningen till? Vad har vi gjort under de tjugo åren?
Jubiléumsartiklarna ger dig svaren.
Glöm inte att boka helgen 4-5 juli för jubiléumsfesten, mer information på sidan 36

VÄDERBITEN

Medlemsblad för **VÄDERBITARNA**/Riksföreningen för väderintresserade
Föreningen grundad 1989. Organisationsnummer 817606-2225
Medlemsavgift 120:-/år. Plusgiro:461 67 33-4. Utgivningstider: Feb, maj, aug, och nov.
Annons näringsidkare, max storlek A4, 200:- . Privatannonser medlemmar, gratis.

Stoppdatum för nästa tidning är 15 juli 2009

För betalning från utlandet: IBAN: SE53 9500 0099 6034 4616 7334.

— Adresser till redaktionen —

Redaktör: Lars-Erik Wikman, Hillersboda 73, 790 23 Svärdsjö, tel. 0246-611 03, e-post: 0246-61103@telia.com
Statistikredaktör: Peter Byrsell, Marbäck Solhäll 250, 305 94 Halmstad, tel. 035-446 19, e-post: solhaell@halmstad.com
Ansvarig utgivare: Anders Undin, Klimpebo, 640 23 Valla, tel. 0150-48 99 30

Adressändring meddelas till: Per-Ove Johansson, Frejgatan 14A, 774 41 Avesta, e-post: kliobs@hotmail.com

Väderbitarnas hemsida på Internet: www.vaderbitarna.se

Webbmaster: Magnus Undin, e-post: webmaster@vaderbitarna.se

— **Väderbitarnas styrelse 2008/2009** —

Ordförande: Anders Undin, Valla, tel. 0150-48 99 30; Vice ordförande: Lars Andersson, Borlänge, tel. 0243-22 62 00
Sekreterare: Mattias Larsson, Uppsala, tel. 073-029 15 05; Kassör: Hans Östlund, Krylbo, tel. 0226-660 40
Ledamöter: Per-Ove Johansson, Avesta, tel. 0226-562 78; Lars-Erik Wikman, Svärdsjö, tel. 0246-611 03
Suppleant: Jörgen Wireén, Våmhus, tel. 0250-451 12

Tryckeri: Holmbergs Tryckeri. Box 2 641 21 Katrineholm

Innehållsförteckning

• Danmarksväder, m.m.	3
• Kvartalsrapport nr 1-2009	4-5
Statistik över temperatur och nederbörd jan - mars 2009	
• Väderbitarnas snörapporter 2008-2009	6-7
• Meddelande från redaktionen	8
• Noterat hos våra medlemmar, m.m.	9-11
• Hänt runt om i världen jan-mars 2009	12-13
• Diverse	14
• Väderbitarnas årsmöten-en tillbakablick	15-18
• Föreningens tillkomst, Väderbitens födelse och leverne	19-20
• Föreningsaktiviteter genom åren	21-22
• Blandat om klimatförändringarna	23-26
• Extrem hetta i Australien	27
• Väder från förr - anno 1943, m.m.	28-30
• Vädret i Norge, jan-mar 2009	31
• Korsord, m.m.	32-33
• Årsmötet & Jubiléumet 4-5 juli	34-36

Medverkande i Väderbiten nr 2-2009

Lars Andersson
Marcus Fabisch
Bo Lilljequist
Johan Warell

Anders Bengtsson
Per-Erik Hedén
Lars-Göran Nilsson
Lars-Erik Wikman

Peter Byrsell
Per-Ove Johansson
Mikael Ramström
Hans Östlund

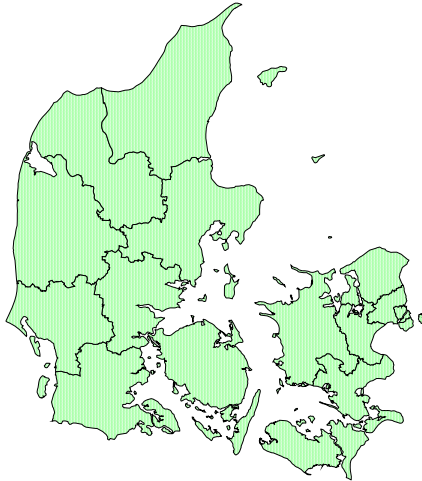
Gert Ericsson
Jan Olof Jonson
Anders Undin

Samt alla i snö- och kvartalsrapporterna.

Lösenord: högtryck

Danmarksväder

Januari 2009 blev en grad mildare än normalt på de Danska öarna och faktiskt något under brukliga över-skott de sista januarimånaderna. Månadens högsta temperatur blev 7,3 grader och mättes upp på Nordjylland den 9: e. Månadens lägsta temperatur var -13,0 grader och inträffade den 5 och 6 i Sönderjylland. Det minsta temperaturöverskottet förekom i de östra delarna av Danmark. Det föll 41 millimeter nederbörd under januari och det är 28 procent under det normala. Mest nederbörd föll i mellersta och västra Jylland. Minsta andelen under januari finner vi i Sydsjælland och Lolland.

Solen lyste i genomsnitt 39 timmar vilket är 9 procent under det normala. Mest sol sken över västra och södra delen av Sjælland samt Lolland. Minst sol förekom i de områden som också hade mest nederbörd.

Februari hade en genomsnittlig månadsmedeltemperatur på 0,8 grader och det är något högre än normalt. Månadens högsta temperatur var 8,7 grader blev mätt den 27:e i Tistrup. Månadens lägsta temperatur var -13,9 grader den 18: e vid Roskilde.

I genomsnitt föll 34 millimeter nederbörd och det är endast 4 millimeter under normalen. Mest nederbörd föll över Bornholm med 46 millimeter och minst uppmättes i

Östjylland med 27 millimeter. Solen sken i 56 timmar, vilket är 13 timmar under det normala. Mest sol kunde i alla fall registreras på Nordjylland med 71 timmar. Minst uppvisar Bornholm med 45 soltimmar.

Mars hade en genomsnittstemperatur på 4 grader och det är 1,9 grader över det normala. Månadens högsta temperatur var 13,7 grader och uppmättes i Köpenhamn den 31. Månadens lägsta var -8,0 grader den 25 i Nordsjælland.

Det föll 53 millimeter nederbörd i mars 2009 och det är 15 procent över det normala. Mest nederbörd kom det i regionen Syd- och Sönderjylland med 60 millimeter i genomsnitt, medan regionen kring huvudstaden fick minst med 40 millimeter. Solen lyste i 105 timmar, vilket är 4 procent under det normala. Norra Jylland fick mest sol med 129 timmar och i Bornholm var det minst med 82 soltimmar

Vintern 2008-2009 var nederbördsfattig, lite mildare än normalt, men ganska solfattig. Under perioden december, januari och februari var medeltemperaturen 1,5 grader och det är en grad över det normala. Vinterns högsta temperatur var 9,9 grader och inträffade den 21 december 2008 på Östjylland. Vinterns lägsta temperatur var -13,9 grader den 18 februari vid Roskilde. Antalet frostdygn var 49, mot normalt 53.

106 millimeter nederbörd i genomsnitt föll och det var 34 procent under det normala. Regionen Bornholm hade mest nederbörd under de tre vintermånaderna, med 129 millimeter. Östra Jylland fick minst, med 86 millimeter för regionen.

Solen sken under vintern i 130 timmar, vilket är 25 timmar under det normala. Norra Jylland hade mest sol under vintern med 147 timmar. Bornholm hade minst sol under vintern med 113 timmar.

Källa: DMI

Per-Ove Johansson, Avesta

Termo-Hygrograf säljes

Väl fungerande skrivande termo- hygrometer, fabrikat Adolf Thies. Ett riktigt kvalitetsinstrument! Mätområde [-35 till +45]. 1 dygns eller 1 veckas mekaniskt urverk.

Se även "Väder och vatten" nr 12 2008, sidan 11.

Prisidé 1 000kr
//Anders

Med Vänlig Hälsning,
Anders Bengtsson
Munka-Ljungby
Klimat-station 6213
0431-432300

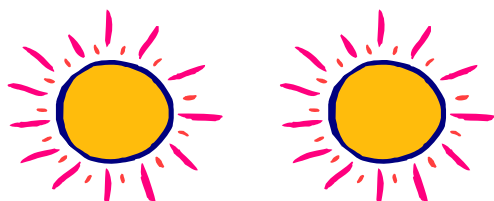
Du vet väl att du som medlem annonserar gratis i Väderbiten, när annonsen är av privat karaktär? Säljes, köpes, bytes, m.m.

Nya medlemmar

Vi har fått nya medlemmar i Väderbitarna.

Lars-Göran Arvidsson, Halmstad
Torbjörn Låstbom, Tyresö
Sven Hagström, Täby
Ola Höglund, Skövde
Maria Törnblom, Skövde
Barbro Jansson, Nyköping

Vi hälsar er alla hjärtligt välkomna till föreningen!

Kvartalsrapport - 2009

Januari

Station	SMHI stand.	Temperatur C°									Nederbörd mm			Antal åsk-dagar	Antal dim-dagar
		Medel temp	Medel max	Medel min	Högsta	Dag	Lägsta	Dag	Antal frostdygn	Antal isdygn	Mängd	Största	Dag		
Lannavaara	—	-10,8	-5,5	-16,0	+1,6	10	-31,8	14	31	29	i.u.	i.u.	i.u.	0	i.u.
Snöberg	—	-6,0	-3,7	-8,4	+4,2	9	-18,9	16	30	26	40,0	14,0	25	i.u.	i.u.
Våmhus	t/n	-7,0	-3,7	-10,1	+6,3	13	-25,8	5	30	23	33,4	9,3	24	0	0
Svärdsjö	t/n	-5,9	-2,7	-9,0	+6,2	13	-27,2	5	29	18	47,9	20,9	24	0	1
Borlänge	t/n	-3,9	-0,9	-6,8	+6,0	12,13	-21,9	4	28	17	38,6	18,1	24	0	2
Långshyttan	n	-4,7	-1,6	-7,7	+5,8	12	-23,3	8	27	18	38,3	18,3	27	0	1
Smedjebacken	n	-3,4	-0,6	-6,2	+7,0	9	-25,2	4	27	14	44,6	20,2	24	i.u.	i.u.
Avesta	t/n	-3,1	-0,7	-5,3	+6,2	12	-15,4	4	26	15	44,8	20,8	24	0	0
Brovallen	t/n	-3,3	-0,8	-5,7	+6,0	12,13	-16,2	5	27	15	37,3	14,2	24	0	2
Östhammar	t/n	-2,4	±0,0	-4,8	+6,2	13	-15,7	4	25	17	30,2	7,3	24	0	1
Sollentuna	—	-2,4	-0,1	-4,7	+5,8	12	-16,4	5	25	13	21,0	7,1	24	0	1
Valla	t/n	-2,2	+0,4	-4,6	+6,7	9	-19,5	5	24	12	22,0	5,6	24	0	5
Skåre	t/n	-2,3	+0,3	-4,9	+6,8	12	-18,2	5	23	10	24,7	9,7	19	i.u.	i.u.
Nynäshamn	—	i.u.	i.u.	i.u.	i.u.	i.u.	i.u.	i.u.	i.u.	i.u.	i.u.	i.u.	i.u.	i.u.	i.u.
Godegård	n	-1,9	+0,5	-4,5	+5,1	9	-17,3	5	25	11	22,5	5,4	24	0	2
Hallsberg	t/n	-1,7	+0,8	-4,3	+6,6	9	-18,4	4	24	10	14,6	4,3	24	0	2
Kansjö	—	-3,2	-1,1	-5,0	+2,7	9	-15,1	5	31	20	20,0	5,0	6	0	0
Dannike	n	-1,7	+0,3	-3,7	+5,3	9	-12,1	5	24	10	44,2	11,8	12	0	3
Långhem	t/n	-2,4	+0,5	-5,1	+6,0	9	-18,0	8	27	12	53,9	17,4	12	0	4
Gislaved	t/n	-2,5	-0,5	-4,5	+4,9	9	-18,7	5	25	15	36,0	12,0	12	0	i.u.
Marbäck	t/n	-0,8	+1,8	-3,4	+5,0	12	-15,3	5	22	5	73,2	23,0	12	0	5
Helsingborg	n	-0,1	+1,6	-1,7	+4,4	13	-8,7	5	18	5	34,1	9,5	18	0	6

Februari

Station		Temperatur C°									Nederbörd mm			Antal åsk-dagar	Antal dim-dagar
		Medel temp	Medel max	Medel min	Högsta	Dag	Lägsta	Dag	Antal frostdygn	Antal isdygn	Mängd	Största	Dag		
Lannavaara	—	-15,5	+10,2	-20,7	+1,3	2	-30,8	18	28	26	i.u.	i.u.	i.u.	0	i.u.
Snöberg	—	-9,9	-6,8	-12,9	-0,6	25	-22,1	17	28	28	53,0	12,0	7	i.u.	i.u.
Våmhus	t/n	-10,5	-6,5	-14,6	+0,8	24	-25,7	12	28	23	45,1	10,8	22	0	1
Svärdsjö	t/n	-7,8	-3,8	-11,7	+2,9	25	-22,2	13	28	24	32,0	7,1	7	0	2
Borlänge	t/n	-6,7	-3,3	-10,1	+3,3	25	-20,3	10	28	24	33,0	8,9	7	0	0
Långshyttan	n	-7,5	-3,3	-11,8	+3,8	25	-22,6	10	28	24	34,3	8,2	7	0	2
Smedjebacken	n	-6,2	-3,3	-9,1	+3,4	24	-18,5	13	28	20	35,4	12,5	8	i.u.	1
Avesta	t/n	-5,4	-2,7	-7,8	+3,5	26	-15,5	10	28	23	31,6	8,8	7	0	1
Brovallen	t/n	-5,7	-2,7	-8,4	+3,3	25	-13,8	2	28	24	31,7	8,8	7	0	2
Östhammar	t/n	-3,7	-1,0	-6,4	+2,5	25	-13,1	3	28	19	20,6	4,5	6	0	3
Sollentuna	—	-2,7	-0,3	-5,2	+3,8	26	-11,6	3	26	18	22,4	6,0	22	0	4
Valla	t/n	-3,2	-0,2	-5,8	+4,9	26	-12,6	14	26	14	23,4	7,8	8	0	4
Skåre	t/n	-5,1	-1,6	-8,6	+3,6	24	-18,7	13	28	17	32,7	8,0	22	i.u.	i.u.
Nynäshamn	—	i.u.	i.u.	i.u.	i.u.	i.u.	i.u.	i.u.	i.u.	i.u.	i.u.	i.u.	i.u.	i.u.	i.u.
Godegård	n	-3,5	-0,6	-6,3	+3,2	26	-14,2	21	25	16	30,6	9,0	7	0	2
Hallsberg	t/n	-4,0	-1,0	-7,0	+3,6	26	-16,3	15	26	18	27,2	12,0	7	0	2
Kansjö	—	-4,8	-2,5	-6,7	+2,2	25	-13,1	20	28	20	33,0	10,0	8	0	0
Dannike	n	-2,8	-0,3	-5,3	+4,1	22	-11,3	17	26	14	47,4	7,8	7	0	4
Långhem	t/n	-3,2	+0,2	-6,2	+5,2	22	-17,8	17	25	13	65,0	10,6	26	0	4
Gislaved	t/n	-3,0	-0,3	-5,6	+3,7	25	-14,3	15	26	14	45,0	11,0	21	0	i.u.
Marbäck	t/n	-1,3	+1,4	-4,1	+4,3	25	-15,0	18	24	6	45,0	11,1	21	0	3
Helsingborg	n	-0,3	+1,7	-1,8	+5,9	25	-8,0	18	21	6	47,9	14,6	22	0	4

Kommentarer till tabellerna:

Medeltemperaturen är i de flesta fall uträknad efter medelmax. + medelmin. / 2, vilket ger ett approximativt värde på månadsmedeltemperaturen.

Dygnsnederbörden är uppmätt mellan kl. 07-07 SNT (Svensk normaltids) men undantag för Skåre där nederbörden istället mäts med tidsintervallet kl. 19-19

Isdygn = Maxtemperaturen <=±0,0°C. Frostdygn = M intertemperaturen <=±0,0°C. i.u.=ingen uppgift.

Kvartalsrapport - 2009

Mars

Station		Temperatur C°									Nederbörd mm			Antal åsk-dagar	Antal dim-dagar
		Medel temp	Medel max	Medel min	Högsta	Dag	Lägsta	Dag	Antal frostdygn	Antal isdygn	Mängd	Största	Dag		
Lannavaara	—	-8,0	-3,1	-12,3	+3,6	16	-28,6	26	31	27	i.u.	i.u.	i.u.	0	i.u.
Snöberg	—	-3,5	-0,3	-6,7	+6,2	20	-14,4	25	31	18	39,0	9,0	8	i.u.	i.u.
Våmhus	t/n	-1,7	+2,7	-5,5	+8,9	20	-18,8	25	31	4	37,6	12,6	8	0	1
Svärdsjö	t/n	-1,3	+2,3	-4,9	+8,3	31	-21,1	1	29	5	37,0	8,8	8	0	2
Borlänge	t/n	-0,6	+2,6	-3,9	+8,9	31	-17,2	1	27	5	34,9	6,9	8,27	0	0
Långshyttan	n	-0,7	+2,4	-4,5	+9,0	31	-20,3	1	27	6	33,5	7,0	27	0	2
Smedjebacken	n	±0,0	+3,0	-3,0	+9,0	31	-18,6	1	24	3	33,8	7,0	27	0	2
Avesta	t/n	-0,1	+3,0	-3,0	+9,5	31	-17,7	1	26	3	29,1	7,4	8	0	1
Brovallen	t/n	-0,5	+2,4	-3,6	+8,5	31	-20,1	1	25	5	31,4	6,9	8	0	3
Östhammar	t/n	-0,1	+2,3	-2,5	+9,9	31	-11,6	25	25	3	36,1	10,2	10	0	5
Sollentuna	—	+0,6	+3,6	-2,4	+10,7	31	-13,0	1	22	1	28,4	8,9	10	0	2
Valla	t/n	+0,7	+3,8	-2,2	+11,7	31	-12,3	1	21	2	39,2	10,8	27	0	3
Skåre	t/n	+0,6	+3,7	-2,6	+11,2	21	-11,8	25	24	1	41,9	12,0	27	i.u.	i.u.
Nynäshamn	—	i.u.	i.u.	i.u.	i.u.	i.u.	i.u.	i.u.	i.u.	i.u.	i.u.	i.u.	i.u.	i.u.	i.u.
Godegård	n	+0,1	+3,3	-2,9	+9,1	31	-15,6	25	22	1	57,8	14,3	27	0	3
Hallsberg	t/n	+0,3	+3,5	-2,7	+9,4	31	-15,6	25	21	1	41,5	11,3	27	0	1
Kansjö	—	-1,4	+1,1	-3,4	+7,6	31	-13,0	25	29	9	75,0	27,0	22	0	1
Dannike	n	+1,0	+3,6	-1,6	+10,4	31	-10,3	25	20	1	39,0	6,8	12	0	6
Långhem	t/n	+0,7	+4,8	-2,5	+11,3	21	-14,3	25	21	0	41,2	9,4	12	0	5
Gislaved	t/n	+1,3	+4,3	-1,7	+9,9	31	-10,9	25	21	0	41,0	8,0	12	0	i.u.
Marbäck	t/n	+2,6	+6,0	-0,9	+10,8	29	-10,7	25	15	0	45,5	8,4	16	0	5
Helsingborg	n	+3,3	+5,2	+1,3	+10,4	31	-5,6	25	6	0	43,6	9,8	27	0	6

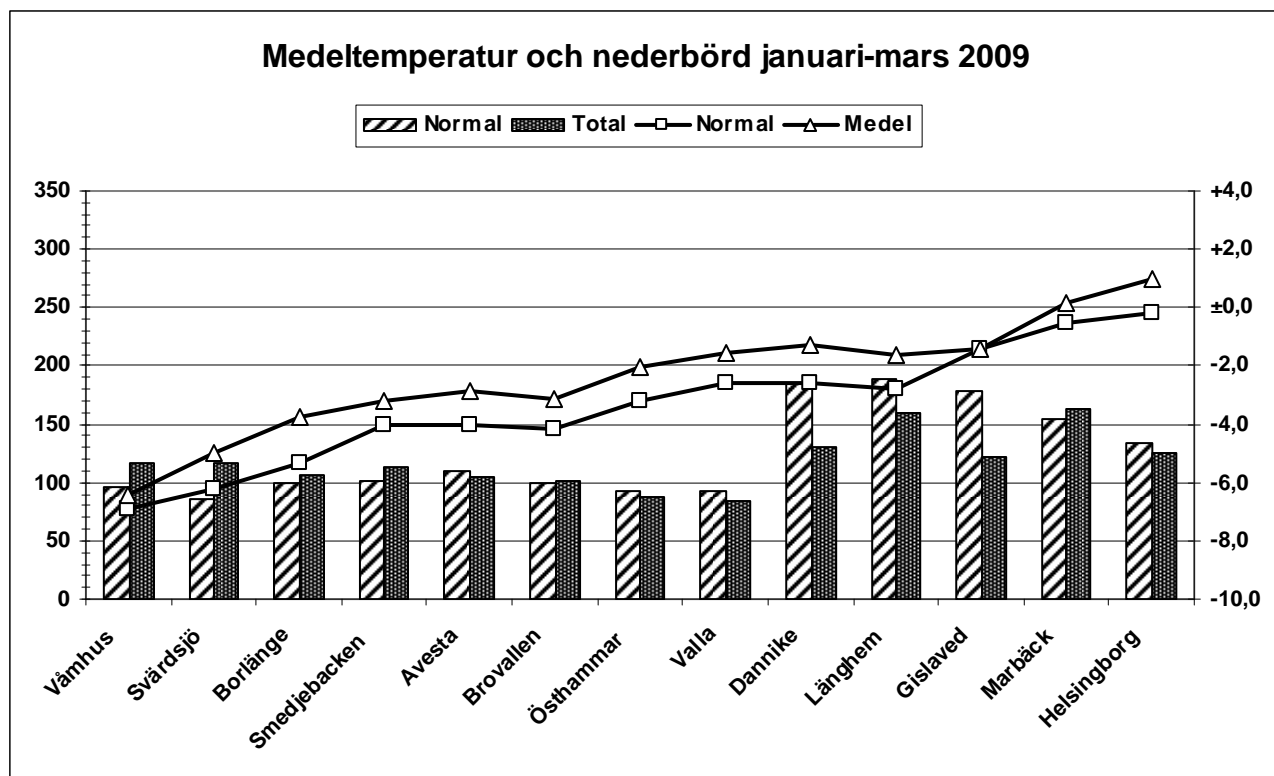
Kommentarer till tabellerna:

Medeltemperaturen är i de flesta fall uträknad efter medelmax. +medelmin. / 2, vilket ger ett approximativt värde på månadsmedeltemperaturen.

Dygnsnederbörden är uppmätt mellan kl. 07-07 SNT (Svensk normaltid) men undantag för Skåre där nederbörden istället mäts med tidsintervallet kl. 19-19

Isdygn = Maxtemperaturen $\leq \pm 0,0^{\circ}\text{C}$. Frostdygn = Min temperaturen $\leq \pm 0,0^{\circ}\text{C}$. i.u.=ingen uppgift.

SM HI stand. t/n = temperaturen/nederbörden är mätt enligt SM HI-standard.

Snörapporter 2008-2009

Observatör	November						December					
	Snödjup		Medel cm	Abs.max.		Antal S/SB	Snödjup		Medel cm	Abs.max.		Antal S/SB
	15:e	30:e		cm	datum		15:e	31:e		cm	datum	
Gert Ericsson, Snöberg	3	25	11	25	30	19	53	57	52	59	24	31
Jörgen Wiréen, Vårhus	B	1	2	23	3	23	30	26	24	32	12	31
L-E Wikman, Svärdsjö	B	BS	4	9	1	17	17	10	9	20	13	29
Lars Andersson, Borlänge	B	B	5	10	1	13	26	16	16	29	13	30
J-O Carlsson, Långshyttan	0	0	2	5	25	14	15	5	7	17	13	28
P-E Westblom, Smedjebacken	13	B	—	18	1	19	22	10	—	18	1	29
P-O Johansson, Avesta	0	0	4	11	25	13	20	1	7	24	13	25
Hans Östlund, Brovallen	B	B	4	10	25	19	16	1	6	20	13	24
G Pettersson, Östhammar	0	12	8	38	24	12	0	0	1	10	1	6
Jan Reimer, Sollentuna	0	0	15	23	25	6	0	0	0	0	—	0
Anders Undin, Valla	0	0	7	15	25	8	3	0	2	6	13	10
Mattias Larsson, Skåre	B	B	1	3	24	7	15	B	11	23	12	16
S Arnoldsson, Godegård	0	0	6	12	25	9	7	1	5	13	13	21
Sture Wååg, Hallsberg	0	0	3	6	26	8	7	0	5	14	13	13
Marcus Fabisch, Kansjö	B	B		18	1	12	8	<1		11	13	24
Allan Svensson, Dannike	B	B	2	3	25	5	BS	B	3	6	13	5
Mikael Ramström, Långhem	B	B	2,2	4	25	6	B	B	4,3	9	13	4
Erik Larsson, Gislaved	0	0	0	0	0	0	0	0	5	8	12	5
L-O Möller, Helsingborg	0	0	3	3	22	5	0	0	2	2	12	1

Observatör	Januari						Februari					
	Snödjup		Medel cm	Abs.max.		Antal S/SB	Snödjup		Medel cm	Abs.max.		Antal S/SB
	15:e	31:e		cm	datum		15:e	28:e		cm	datum	
Gert Ericsson, Snöberg	54	71	61	76	26	31	89	99	88	99	28	28
Jörgen Wiréen, Vårhus	11	33	24	38	26	31	43	58	46	65	22	28
L-E Wikman, Svärdsjö	1	27	16	31	26	28	35	43	35	43	27,28	28
Lars Andersson, Borlänge	1	23	14	25	26-29	29	33	37	31	38	23	28
J-O Carlsson, Långshyttan	1	22	26	24	26	28	30	37	28	39	23	28
P-E Westblom, Smedjebacken	2	26	—	26	31	29	35	36	35	45	22	28
P-O Johansson, Avesta	1	21	8	22	29	28	35	37	32	38	26	28
Hans Östlund, Brovallen	BS	17	7	18	29,30	27	28	32	27	34	9,23	28
G Pettersson, Östhammar	1	5	4	10	5	25	6	11	8	12	23	28
Jan Reimer, Sollentuna	0	2	1	3	29	18	BS	6	5	11	23	15
Anders Undin, Valla	0	0	4	6	4	12	4	7	6	14	23	24
Mattias Larsson, Skåre	B	2	3	10	19,20	24	12	22	13	23	22	28
S Arnoldsson, Godegård	0	3	4	10	21,22	21	13	13	13	23	23	28
Sture Wååg, Hallsberg	0	1	1	2	24	15	12	7	11	17	22	25
Marcus Fabisch, Kansjö	B	2		6	7-8	22	20	15		21	12-13	28
Allan Svensson, Dannike	B	1	4	6	7	12	9	6	9	20	22	28
Mikael Ramström, Långhem	B	1	3,3	5	19	7	12	6	11,1	21	22	26
Erik Larsson, Gislaved	0	0	2	5	8	12	8	SB	8	18	22	24
L-O Möller, Helsingborg	0	0	1	1	23	4	0	0	3	11	22	13

S = fullständigt snötäckt mark. SB = mestadels snötäckt mark (endast fläckvis barmark).

BS = barmark dominerar (mindre än 50% av terrängen är snötäckt. B = helt barmark.

Antal dagar med snötäcke innefattar alla dagar med S och SB.

Observatör	Mars						April					
	Snödjup		Medel cm	Abs.max.		Antal S/SB	Snödjup		Medel cm	Abs.max.		Antal S/SB
	15:e	31:a		cm	cm		datum	15:e		30:e	cm	
Gert Ericsson, Snöberg	97	99	95	103	11	31	55		77	97	1	
Jörgen Wirén, Våmhus	59	54	57	66	9	31	—	—	—	50	1	—
L-E Wikman, Svärdsjö	42	36	42	48	3	31	B	B	18	30	1	8
Lars Andersson, Borlänge	35	26	35	43	3	31	B			26	1	5
J-O Carlsson, Långshyttan	35	25	32	42	3	31	—	—	8	23	1	6
P-E Westblom, Smedjebacken	35	24	33	39	9	31	?	?	?			?
P-O Johansson, Avesta	34	21	32	41	3	31	0	0	13	17	1	4
Hans Östlund, Brovallen	30	20	27	35	3	31	B	B	11	17	1	5
G Pettersson, Östhammar	18	0	13	28	11	30	—	—	—	—	—	—
Jan Reimer, Sollentuna	5	0	6	15	11	15	—	—	—	—	—	—
Anders Undin, Valla	0	0	4	11	3	12	0	0	0	0		0
Mattias Larsson, Skåre	15	8 BS	14	30	2	30	B	B	—	6 BS	1	0
S Arnoldsson, Godegård	15	5	12	26	28	30	0					
Sture Wååg, Hallsberg	7	0	7	14	28	25	—	—	—	—	—	—
Marcus Fabisch, Kansjö	20	21		41	28	31	B			14	1	3
Allan Svensson, Dannike	7	B	6	14	13	20	—	—	—	—	—	—
Mikael Ramström, Långhem	BS	B	5,2	10	13	11	B	B	0			0
Erik Larsson, Gislaved	0	0	4	9	13	7	i.u.	i.u.	4	5	12	2
L-O Möller, Helsingborg	0	0	2	3	13	2	0	—	—	—	—	—

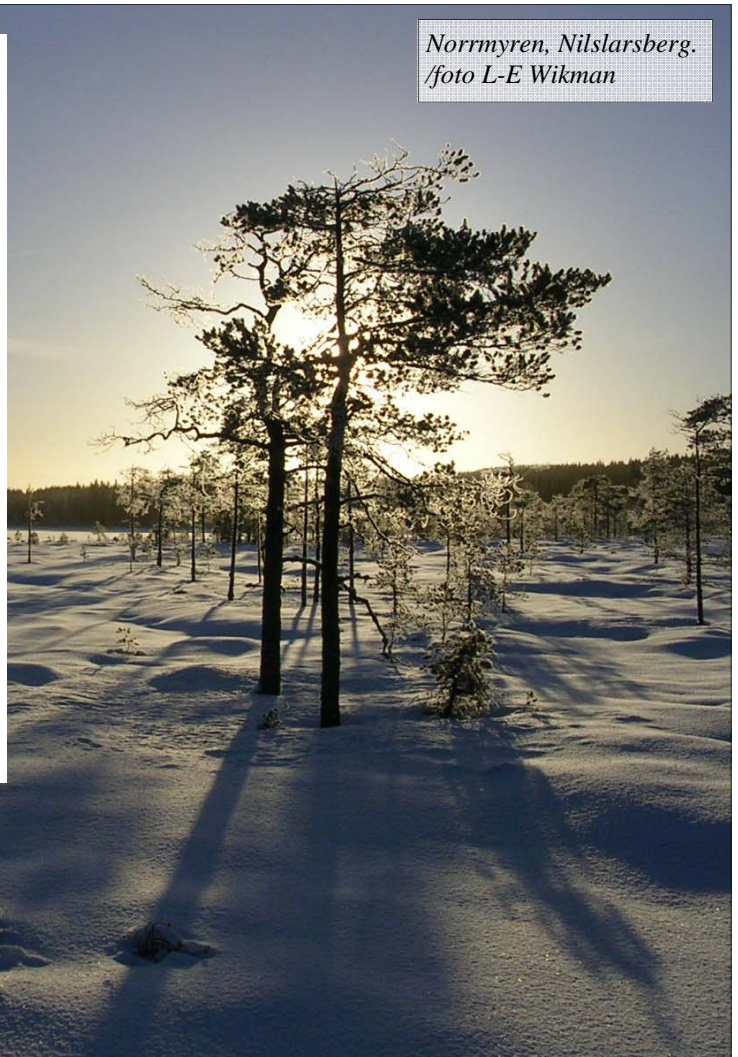
S = fullständigt snötäckt mark. SB = mestadels snötäckt mark (endast fläckvis barmark).

BS = barmark dominerar (mindre än 50% av terrängen är snötäckt. B = helt barmark.

Antal dagar med snötäcke innefattar alla dagar med S och SB.

Norrmyren, Nilslarsberg.
/foto L-E Wikman

	Snösäsongens första dag	Snösäsongens sista dag
Gert Ericsson, Snöberg	29/10	—
Jörgen Wirén, Våmhus	30/10	—
L-E Wikman, Svärdsjö	31/10	8/4
Lars Andersson, Borlänge	31/10	
J-O Carlsson, Långshyttan	31/10	6/4
P-E Westblom, Smedjebacken	31/10	—
P-O Johansson, Avesta	31/10	5/4
Hans Östlund, Brovallen	31/10	5/4
G Pettersson, Östhammar	19/11	30/3
Jan Reimer, Sollentuna	22/11	28/3
Anders Undin, Valla	20/11	29/3
Mattias Larsson, Skåre	21/11	30/3
S Arnoldsson, Godegård	31/10	31/3
Sture Wååg, Hallsberg	31/10	30/3
Marcus Fabisch, Kansjö	31/10	3/4
Allan Svensson, Dannike	22/11	28/3
Mikael Ramström, Långhem	21/11	28/3
Erik Larsson, Gislaved	4/12	28/3
L-O Möller, Helsingborg	21/11	27/3

MEDDELANDE FRÅN REDAKTIONEN

Väderbitarna fyller 20 år, det firar vi med ett extra tjockt nummer av Väderbiten. Här kan du läsa hur det hela började och lite om vad vi gjort inom föreningen sedan dess. Redaktionen vill passa på att tacka alla som arbetat med att samla material till det här jubiléumsnumret, samt ett tack till er alla som under åren skickat in material till de föregående 78 tidningarna. Fortsätt på samma sätt att lämna material till redaktionen, så vi har något att fylla tidningarna med i framtiden. Både smått som stort är av intresse.

Vårrapporten.

I nästa tidning kommer det som vanligt att finnas med en vårrapport, där ni kan rapportera uppgifter från våren på din hemort. Vi har inga fasta regler vad som ska vara med, notera det som du tycker hör våren till, fåglar, blommor, insekter, islossning m.m.

Observera att du skickar vårrapporten till Lars-Erik, det är bara kvartalsrapporten som ska skickas till Peter. Adresserna ser du till höger.

Snörapporten

Kompletera gärna din snörapport i nästa tidning ifall du haft snötäcke efter den här tidningens stoppdatum.

Adresser till redaktionen.

Allt utom kvartalsrapporten skickas till:

Lars-Erik Wikman

Hillersboda 73

790 23 Svärdsjö

e-post: 0246-61103@telia.com

Kvartalsrapporten skickas till:

Peter Byrsell, Marbäck. Solhäll 250, 305 94 Halmstad

e-post: solhaell@halmstad.com

Använd helst vår nya blankett i excelformat som finns på vår hemsida. Ladda hem den till din dator, fyll i uppgifterna i lugn och ro, och klicka på skicka-knappen.

Material ska vara oss tillhanda **senast 15 jul 2009**.

Kvartalsrapport apr till jun 2009

stoppdatum 15 jul 2009

Månad	Medel-temp	Medel-max	Medel-min	Högsta temp	Datum	Lägsta temp	Datum	Antal Frost dygn	Antal högs. dag	Månads neder börd	Största dygns-mängd	Datum fallit den *)	Antal åsk dagar	Antal dim dagar
apr														
maj														
jun														

(Frostdygn = mintemp <0°C) (Högsommar dag = maxtemp=>25°C)

*) ange dygn då ndb fallit, ej datum då ndb uppmätts

(Åskdag = blixtn och/eller dunder på eller i närheten av stationen) (Dimdag = sikten max 1km runt hela stationen vid någon tidpunkt kl 00-24)

Temperaturmätningarna är gjorda enligt SMHI-standard

Ja / nej

Namn _____

Nederbörds mätningarna är gjorda enligt SMHI-standard

Ja / nej

Ort _____

TILL VÄDERBITEN 3-2009

Vitsippor, Svärdsjö april 2009

Observatörslista, kvartalsrapporterna.

Lannavaara	Göran Söderström	Brovallen	Hans Östlund	Hallsberg	Sture Wååg
Snöberg	Gert Eriksson	Östhammar	Göran Pettersson	Kansjö	Marcus Fabisch
Våmhus	Jörgen Wiréen	Sollentuna	Jan Reimer	Dannike	Allan Svensson
Svärdsjö	Lars-Erik Wikman	Valla	Anders Undin	Långhem	Mikael Ramström
Borlänge	Lars Andersson	Skåre	Mattias Larsson	Gislaved	Erik Larsson
Långshyttan	Jan-Olof Carlsson	Nynäshamn	Åke Nilsson	Marbäck	Peter Byrsell
Smedjeback.	Per-Eric Westblom	Godegård	Sigvard Arnoldsson	Helsingborg	Lars-Olov Möller
Avesta	Per-Ove Johansson				

Vädret i Fägerhult

Januari - mars 2009

Januari var mildare och torrare än normalt, 1.5 grader över normal temp resp 69 % av normal nederbörd. Det vanligaste nederbördsslaget var snö, även om månadens största dygnsmängd helt kom som regn. Den 30 föll underkyllt regn vilket medförde glattis och halka. Den lägsta dygnsmedeltemperaturen var -12.2 grader den 4, och det högsta dygnsmedlet var +3.0 den 13. Den sista veckan dominerades av högttryck och dimmoln. Högsta lufttryck var 1032 hPa den 30.

Februari var i år lite mer normal än den varit under de senaste åren. Temperaturen var 0.7 grader över den normala och nederbörden var 128 % av normal mängd. Detta gjorde bl.a. att det var lite mer snö än det varit under de senaste milda februarimånaderna. Nästan hela månaden var det snötäcke. Mellan den 4 och 11 föll en del snö, liksom från den 18 och till månadens slut. Den 12-18 rådde stabilt högttrycksväder med svaga vindar, och det var också rätt kallt. Däremot var det även under denna tid en hel del moln. Den 22 kulminerade snötäckets tjocklek med 21 cm. Det var även månadens mildaste dag, och i övergången till mildt väder föll underkyllt regn som bildade en iskorpa ovanpå snötäcket. På kvällen den 27 kom lite oväntat en rätt häftig by av bl.a. snöhagel.

Vintern 2008/2009 (dec-feb) var medeltemperaturen -1.9° mot normalt -3.3°, dvs 1.4 grader över normal vintermedeltemperatur.

Nederbörden var 189.1 mm, vilket är 88 % av den normala på 216 mm.

Senast det förekom en vinter som var torrare än normalt var så sent som 2005/2006 då det föll 157.8 mm (73 % av normal mängd).

Mars var torrare och mildare än normalt. Det föll 70 % av normal nederbördsmängd, och det var både regn och snö. Medeltemperaturen var 1.3 grader över normalt.

Högsta resp lägsta dygnsmedeltemperatur var +7.6° den 31 och -5.9° den 25.

I stort var månaden molnrik och rätt händelsefattig. Både milda och några få ordentligt kalla dagar förekom.

Mikael Ramström, Långhem

1,2. Det hade varit mycket frost och det kan dessa bilder från den 5 jan representera.

3. Den 8 var en av två dagar då det var 4 cm snö i jan.

Bilder från Fägerhult

Mikael Ramström, Långhem

Megan åker skidor. /foto Gert Ericsson

Snörik vinter i Snöberg

Snöberg 24 mars 2009. /foto Gert Ericsson

För andra året i rad nådde snödjupet över en meter, med som mest 103 cm den 11 mars. Det kraftigaste snöfallet inträffade 2 och 3 december när 33 mm nederbörd föll och snödjupet ökade från 30 till 53 cm.

Ett ovanligare snöfall under 6-8 februari gav 29 mm

och en ökning av snödjupet från 73 till 98 cm. Det konstiga var att det samtidigt var så kallt. Medeltemperaturen 8 februari var -16,2 grader vilket var den lägsta dygnsmedeltemperaturen jag uppmätt på två år. 7 februari 2007 noterades -18,2 och faktiskt snöade det den dagen också.

Gert Ericsson, Snöberg

Ismånad

Februari månads högsta temperatur i Snöberg stannade på -0,6 grader, d. v. s. en månad med bara isdagar som jag för enkelhetens skull kallar ismånad i denna artikel. Perioden utan tö varade i 48 dagar, 14 januari – 2 mars. Enda gången jag tidigare uppmätt en ismånad de nio år jag bott här var januari 2004 då max var -0,8. Den perioden varade i 38 dagar.

En titt i SMHI:s Väder och Vatten under de tretton senaste vintrarna ger ismånader vid elva tillfällen, alltså knappt varje år. Vanligast är de förstas i norra Norrland och allra vanligast i Karesuando med sju ismånader. Maxtemperaturen där i januari 2003 var inte högre än -5,0 grader.

Enda gången en kuststation noterat ismånad var i november 2002 i Luleå och Piteå och enda gången i södra Norrland var januari 2004 i Gäddede. I Svealand förekom samtidigt ismånad i Ulvsjö och december 2002 i Särna, Grundforsen och Ulvsjö.

Jag har inte tagit med Tarfala på 1150 meters höjd på kalvfället i denna statistik. Där noterades en ismånad så sent på vintern som i april 1997.

Det skulle förstås vara intressant att se statistik på detta över en längre tid än jag haft tillgång till.

Gert Ericsson, Snöberg

Kraftigt snöfall över höglandet

Söndagen den 22 mars låg ett nederbördsområde ganska stilla tvärs över Småland i ett stråk från Kalmar till Jönköping. På dagen föll nederbörden mest som blötsnö och regn, men till natten övergick det delvis i snöfall. På höglandet föll då ganska allmänt 10-15cm nysnö. På höjderna väster om Nässjö snöade det mycket intensivt från 22 tiden på kvällen fram till måndag morgon. Här i Kansjö föll då 25cm nysnö och snödjupet steg till 32cm. Den tunga och myckna snön ledde till strömbrott under morgonen och fm. och det gick inte att ta sig fram på de mindre vägnätet. Efter ytterligare snöfall de följande dagarna var snödjupet på morgonen den 28 hela 41cm.

Det bör påpekas vad det gäller snödjupsmätningarna för Kansjö, att Norrgård där vi bor ligger högt (340 m.ö.h.) och är omgivet av skog. I lägre och mer öppen terräng är det framförallt under våren mindre snö än här.

Marcus Fabisch, Kansjö

/foto Marcus Fabisch

Vinterminne

Här är en vintrig bild som Johan Warell tog vid sitt hus i Fiby, Vänge, väster om Uppsala den 25 november 2008 efter snöstormen som drog fram över Uppland dagarna innan. Mest snö uppmättes i Vattholma och Vällnora med 55 respektive 54 cm på morgonen den 25:e. Högsta medelvinden uppmättes på Örskär med 32 m/s den 24:e. Den myckna snön och den kraftiga vinden skapade stora problem i trafiken i östra Uppland. All busstrafik ställdes in i Norrtälje och mellan Östhammar och Uppsala. På Arlanda lyckades man bara hålla en landningsbana öppen.

/foto Johan Warell, Vänge

Klimatmöte i Köpenhamn

Den 10-12 mars hölls ett klimatmöte i Köpenhamn med mer än 2000 deltagare från 80 länder. Tidigare har miljön varit det man i huvudsak diskuterat i debatten om klimatförändringarna. Nu ska man även titta mera på hur hälsa och ekonomi kan kopplas till världens klimat.

Syftet med vårens klimatmöte är att ta fram material som ska ligga till grund för FN:s klimatmöte, United Nations Climate Conference (COP15) som hålls i Köpenhamn i slutet av året.

Den samlade kunskapen från klimatkonferenserna ska resultera i en bok om klimatförändringarna. Huvuddragen ska sedan lämnas över till beslutsfattare världen över.

Källor: SVT & www.dmi.dk

Lars-Erik Wikman, Svärdsjö

Kallt i Europa

I början av januari sjönk temperaturen i Polen till -25°C. Minst 10 dag. I Tyskland föll temperaturen till -28°C den 7 i delstaten Sachsen. För första gången sedan 1996 var man tvungen att åka ut med isbrytare i Rotterdams hamn i Nederländerna. I norra Italien dog minst 12 på grund av kyla och snö den 6-8 januari. Flygplatserna i Milano stängdes då det hade fallit 3 dm snö. I Roms zoo matades djur med korngröt, kakor och varmt te för att hålla värmen. Vid Franska Rivieran uppträdde sällsynt nog ett snöfall den 7 januari. All busstrafik stoppades och invånarna i sydvästra Frankrike uppmanades att vara sparsamma med elförbrukningen. 6-10 cm snö föll över delar av Spanien den 6-7 januari, vilket gjorde att man fick stänga flygplatsen i Madrid, samt orsakade avbrott i andra allmänna kommunikationer.

Källa:NOAA

Hans Östlund, Krylbo

Växelvekan i Atlanten

Förändringar i Nordatlantens cirkulationsmönster verkar inte bara ha en begränsad lokal effekt på klimatet här på norra halvklotet. Man har sedan tidigare vetat att det förekom kraftiga svängningar i klimatet på norra halvklotet under den senaste istiden, för 10000 till 110000 år sedan. Vad som samtidigt hände på södra halvklotet har varit mer osäkert. Genom att studera borrhärnar som hämtats upp från Sydatlantens havsbotten kan man nu se att Nord- och Sydatlanten tycks växelverka i en slags gungbrädeeffekt. När temperaturen sjönk i Nordatlanten, steg den i Sydatlanten och vice versa. Orsaken till de kraftiga svängningarna under den senaste glaciala tidsåldern är inte klarlagda, men förmodligen var det variationer i jordaxelns lutning och jordens bana runt solen som gav det ombytliga klimatet.

Att förstå den här gungbrädeeffekten har betydelse för att kunna förstå verkningarna av de klimatförändringar vi nu kan se. En teori är att en ökad uppvärmning i norr som smälter Arktis is gör att stora mängder kallt vatten strömmar söderut i Nordatlanten. Det kalla vattnet bromsar upp

Golfströmmen och Västeuropa skulle drabbas av ett kallare klimat, kanske till och med en liten istid. Inget tyder på att en sådan stor omställning av Atlantens havsströmmar sker inom den närmaste framtiden, men studierna visar att om en sådan extrem situation skulle inträffa blir effekterna inte bara lokala här uppe hos oss, utan kan bli kännbara över en större del av världen.

Källa: www.weatheronline.com

Lars-Erik Wikman, Svärdsjö

Hänt runt om i Världen Jan - mars 2009

Våldsamma skurar på Filippinerna

Den 1-13 januari drabbades delar av Filippinerna av översvämningar och jordskred. Nära 200 000 fick överge sina hem. 11 dog och 8 saknades.

Häftiga regn i Vietnam

Fortsatt kraftiga regn förekom i centrala Vietnam den första veckan i januari.

5 personer rapporterades döda medan 10 andra saknades. Floderna översvämmade nära 5000 hem.

Blött på Fiji

Kopiösa regnmängder föll den 8-16 januari på Fiji. Översvämningar och jordskred fick tusentals människor att fly från sina hem. På fem dagar uppges 1044 mm ha fallit i staden Monasavu på Viti Levu Island. Översvämningarna beskrevs som de värsta på en generation. 11 dödsoffer rapporterades.

Våt regnperiod

Peru och Brasilien upplevde en ovanligt våt start på regnperioden, som varar november till mars. Den största staden i Perus regnskog, Iquitos, uppmätte över 150 mm regn under en 24-timmarsperiod.

Våldsam snösmältning

Höga temperaturer och kraftiga regn i nordvästra USA den 6-8 januari samt smältande snö från förra månadens rekordsnöstormar, gav upphov till vidsträckt översvämningar, lerskred och laviner i delstaten Washington. Mer än 30 000 människor uppmanades till evakuering. Vägar och järnvägar skadades. Flera nederbördsrekord uppmättes dessa dagar, exempelvis Seattle där 58,2 mm föll vid Sea-Tac Airport, samt i Olympia med 122,4 mm. Floden Snoqualmie nådde sin högsta nivå sedan mätningarnas början 1932. Översvämningarna betraktades som en av de värsta i delstatens historia.

Kraftigt åskväder i Sydafrika

Den 3 januari drog ett våldsamt åskväder fram över KwaZulu-Natal i Sydafrika. Det dödade uppskattningsvis 18 personer. Mer än 2000 bostäder drabbades av vad som beskrevs som det värsta ovädret i mannaminne. Skadorna inbegrep träd uppdragna med rötterna, kollapsade tak och brustna huvudvattenledningar.

Tropisk orkan på Madagaskar

Den tropiska cyklonen Fanele bildades den 19 januari och intensifierades hastigt. Dagen efter var medelvindhastigheten uppe i 51 m/s. Den 21 drog den in över västkusten med tillhörande kraftiga regn och vindar orsakande översvämningar och förstörda hem. Nära 28 000 personer drabbades, varav 8 dog.

Brittisk orkan

En atlantiskt lågtryck med orkanvindar drog in över Brittiska öarna den 17 januari. Träd föll och nära 100 000 hushåll blev strömlösa. Många byggnader skadades. De kraftigaste vindbyarna, på upp till 48 m/s, uppmättes över de västra och norra delarna av Irland, samt i Skottland och Wales.

Orkan i Frankrike och Spanien

Den 24 januari slog en orkan till över sydvästra Frankrike och norra Spanien. Vindbyarna nådde upp till 53 m/s. I nordöstra Spanien kollapsade en sporthall varvid 4 dog och 16 skadades. Totalt orsakades 26 dödsfall i förödelsen med trädfällning, avblåsta tak samt el- och teleavbrott. Det var det största antalet dödsfall i ett oväder sedan december 1999, då 88 personer omkom.

Engelsk kyla

Farnborough, Hampshire, i England noterade den första veckan i januari -9,0°C. Det var den lägsta temperaturen där sedan januari 1991.

Snö och kyla i Nordamerika

I mitten av januari uppmätte flera platser i Mellanvästern och nordöstra USA rekordlåga minimitemperaturer. 7 personer dog. Även mellersta och östra Kanada hade samma förhållanden. Den 13 uppmättes -36°C nära Winnipeg. Följande natt hade Regina, Saskatchewan, -33°C. Den senare hade även haft en av de kallaste decembermånaderna på 26 år. Den 26-28 drog en snöstorm fram från de södra slätterna till de östra delarna av USA. 1,3 miljoner hushåll blev utan ström, varav 700 000 enbart i delstaten Kentucky. 24 personer dog där i samband med ovädret som beskrevs som det värsta i delstatens moderna historia. Det sammanlagda antalet dödsoffer blev 55.

Svår torka i Kina

Torka har rått i Kina sedan november 2008 och betraktades nu som den värsta på 50 år i 8 provinser. 4 miljoner människor lider av torkan med brist på dricksvatten. Över 10 miljoner hektar av grödor hotades.

Kraftigt regn på Salomonöarna

Ögruppen, som ligger öster om Papua Nya Guinea, träffades av häftiga regn första veckan i februari. Översvämningar drabbade 7000 personer varav 10 dog.

Häftiga skyfall i Sydamerika

I staden Tartagal i norra Argentina orsakade skyfall den 7 februari ett jordskred varvid 30 hus förstördes och 300 andra skadades. Totalt led nära 20 000 av händelsen. 2 dog och 2 saknades. Västra Colombia hade flera skyfall omkring den 15. Vidsträckt översvämningar noterades då floder rann över sina bräddar. Nära 2500 hushåll påverkades. 6 personer dog medan 14 saknades.

Tornador i Oklahoma

Delstaten Oklahoma i USA drabbades den 10 februari av ett flertal tornador. Oklahoma City träffades av 4 stycken. Antalet dödsoffer blev 15.

Snöoväder i England

Den 2 februari drog ett snöoväder in över delar av England. Den största flygplatsen i London, Heathrow, stängdes på grund av snömängderna, liksom buss- och tågtrafiken i huvudstaden. Där föll det 10 cm snö, men längre åt sydost kom upp till 25 cm. Det var det värsta ovädet av detta slag i landet sedan februari 1991. Snökaos rådde på många håll i sydöstra England som annars brukar vara förskonat från sådant.

Rekordkyla i Florida

Under perioden 4-7 februari hade delstaten Florida i USA ovanligt kallt. Rekord uppmättes på många orter. Tallahassee hade exempelvis -10,0°C den 5. Det tidigare rekordet var -8,9°C 1996.

Vinterfiskare på drift

Den 7 februari fick en gemensam räddningsoperation från USA och Kanada rycka ut för att rädda omkring 145 fiskare som hamnat i bryderi. Stigande temperatur hade gjort att ett 13 km brett isflak brutits loss tillsammans med sina ofrivilliga passagerare. Händelsen ägde rum i den västra delen av sjön Erie. Flera personer hamnade i vattnet varav 1 dog.

Kraftigt snöfall i nordöstra USA

Ett oväder passerade de norra delarna av delstaten New England i USA den 23 februari. Hundratals skolor fick stängas och 140 000 hushåll blev utan ström. Den största snödjupsökningen rapporterades från staden Milo i de norra delarna av delstaten Maine där tillskottet blev 71 cm.

Kraftig sandstorm i Saudi-Arabien

Landets huvudstad Riyadh upplevde en av de värsta sandstormarna på årtionden den 10 mars. Enligt uppgift minskade sikten från flera kilometer till ett fåtal meter inom loppet av några sekunder. Skolor stängdes och flygplan försenades.

Jordskred i Peru

Efter kraftiga regn skedde den 2 mars ett jordskred i den sydvästra regionen Puno. 13 personer omkom medan 17 saknades.

Översvämning i Angola

Södra Angola dränktes de två första veckorna i mars av kraftiga regn. Översvämningarna påverkade 125 000 invånare i provinsen Cunene. Bostäder och boskap spolades bort.

Brusten damm i Indonesien

En 76 år gammal damm brast den 27 mars sedan kraftiga regn drabbat landets huvudstad Jakarta. Hundratals hem översvämmades, telefonledningar slogs till marken och bilar spolades bort av flodvågen. 77 personer hittades döda medan över 100 saknades och 180 skadades.

Ispropp i USA-flod

Delar av staden Bismarck i North Dakota översvämmades omkring den 22 mars efter att en ispropp bildats i Missouri River. Det var den största översvämningen här sedan 1950-talet.

Våldsam vårflood i norra USA

De norra slätterna i USA, som redan var genomsura, fick mer påspädning i form av snösmältning och ännu mer snö. Det orsakade att Red River, som flyter på gränsen mellan North Dakota och Minnesota, steg allt mer. Den 28 mars nåddes toppnoteringen 12,4 meter i Fargo, vilket slog det förra rekordet på 12,2 meter år 1897. Uppskattningsvis 3500 personer evakuerades medan 25 000 till förväntades komma att lämna området. 2 personer dog och 82 skadades.

Tornador i USA

Den 8 mars drog enligt preliminära rapporter 25 tornador fram genom Mellanvästern. I Fayetteville, Illinois, förstördes 3 hem och 19 andra skadades. En tom skolbuss slungades enligt uppgift mot en byggnad. I Columbia City, Indiana, förstördes 3 husvagnar medan 20 andra skadades i en husvagnspark. Tusentals blev utan el sedan kraftledningarna kollapsat i centrala Illinois.

Dödlig tornado i Indien

Orissa i östra delen av landet genomplöjdes av en tornado under en timme den 31 mars. Den drog fram genom 11 byar samtidigt som den skadade 300 hus, drog upp träd med rötterna samt golvade kraftledningar. 15 dödsfall rapporterades tillsammans med över 150 skadade.

Dödligt jordskred på Papua Nya Guinea

Den 3 mars inträffade efter kraftiga skurar ett jordskred som dödade 7 personer.

Snöstorm i östra USA

USA:s ostkust, från norra Georgia till New Hampshire, fick den 1-2 mars en snöstorm med upp till cirka 30 cm snö. Skolor stängdes och nära 1000 flygningar fick ställas in. Flera hundra tusen blev utan ström. Mer än 400 trafikolyckor inträffade inklusive 4 med dödlig utgång.

Snöstorm i norra USA

Den 30-31 mars slog en snöstorm till över de norra slätterna från Colorado till Minnesota, den andra inom en vecka. Över 3 dm föll på många håll. 43 cm föll i Bismarck, North Dakota. Som mest rapporterades 69 cm. Blåsten i kombination med snöfallet gav upphov till drivor på 1,8 meter i Sheridan, Wyoming. 6 dödsfall inträffade varav 3 i samband med en seriekrock med 18 fordon inblandade i närheten av Denver. Längre söderut i landet drog svåra hagelskurar fram. I Dallas fick man skador på hustak och bilar.

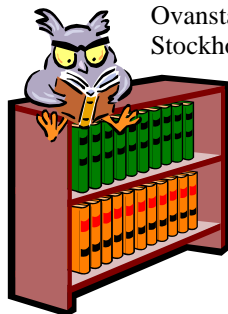
Källa: NOAA

Hans Östlund, Krylbo

Dalarnas klimat valda delar ur gammal bok

J M Bergman: Beskrifning om Dalarne eller Store Kopparbergs län I:1 Falun år 1822. Samtida ornerat halvfranskt band. Interfolierad med en mängd samtida kompletterande anteckningar som det synes av författarens själv. Allt som utkom. Pris 7500kr.

Ovanstående bok fanns med på Antikvariatsens bokmessa i Stockholm den 31 okt till 1 nov 1992 under avd Mats Rehnström Rara Böcker, bibliografier och handskrifter.

Här är några valda delar av kapitlet om Dalarnas klimat; från sidan 57 'Oagtadt de tidiga frostnätter, som så ofta infalla, och göra åkerbruket i Dalarne både osäkert och otacksamt, saknas ej exempel på bilda höstar som fortfara in på vintern. 1818 plöjdes i December kring Fahlun, och snö föll den vintern först i slutet af Januari 1819. År 1820 var hösten så blid, att efter en månads regn, björken och syrenen slog stor knapp i medlet af November. Största vinterkölden inträffar vanligen i Januari månad, och steg t. ex. den 18 jan 1820 till 33 grader kring Hedemora. Vid Fahlun går kölden ännu högre, och vid Furudal i Ore har qvicksilfret stelnat. Meteorologiska observationer hafva af flera personer bilfvit gjorda i Fahlun trakten (Marchscheider E Geisel gjorde i 15 år observationer på barometer, thermometer och vindarna kl 8, 2, och 10 från och med 1757 till och med 1771. Rector Brandbergs observationer blefvo efter hans död - strutpapper. Häradschefding Becker har i flere år observerat; vid Fahlun allesammans, och det resulterat jag af dem erhållit, är följande:

Celsii Thermometer			
Månad	Högst	Lägst	Medeltemperatur
Januarii	V 7½	K 27½	K 8
Februarii	V 6½	K 29½	K 6½
Mars	V 10	K 26	K 4
April	V 16	K 14	V 3 1/3
Maji	V 25	K 3	V 9
Junii	V 28½	V 6	V 15 3/5
Julii	V 28½	V 9	V 19
Augustii	V 28½	V 7½	V 16½
Sempember	V 22	V 6	V 12
October	V 17½	K 0	V 3 1/6
November	V 8	K 18½	V ½
December	V 6	K 32½	K 3

Högsta skillnaden mellan värma och köld går i Dalarne öfver 60 grader. Hvad luftens tryckning beträffar, så har barometern på en tid af 20 år stått högst 26,30 och lägst 23,80, således visat en differens af 2,50.

Från sidan 59 till 60 hämtas följande; 'Den hastiga omväxling af värma och köld som äga rum, särdeles vår och höst, förorsakar stundom sjukdomar af catarhaliskt och rheumatiskt lynne, och Rödsoten, som de flästa höstar är gängse, har oftast denna natur. Catarrhal-åkommor äro i synnerhet allmänna om våren. (Obs författaren var läkare i Falun). Den svafvelsyrlighets-gas, som kring Fahlun utvecklas genom rostning af svafvelbundna kopparmalmer, verkar som beständiga mineralsura rökningar, och tillåter sällan någon smitta inkomma i staden, hvadan på pesten gick i Stockholm, många flyttade till Fahlun. Denna rök afhåller äfven myggor, hvilka eljest äro besvärliga gäster om sommaraftnarna.'

Bland de av författarna för hand införda uppgifterna kan vi ta följande: den 1 juni 1758 föll snö i Fahlun. Den 23 juni 1798 föll snö i Tuna (Borlänge). År 1838, den 31 jan och 12 feb var kölden i Fahlun 37 grader.

Lars Andersson Borlänge

Krokodil på vägen

Samtidigt som den södra delen av Australien lidit av extrem hetta och förödande bränder, har den norra delen drabbats av översvämningar. Delar av nordöstra Queensland förklarades som katastrofområde. Myndigheterna säger att det här är den svåraste översvämningen på 30 år. På flera platser runt Carpentariaviken rapporteras att krokodiler spolats in i samhällena från de översvämmade floderna. I staden Townsville blev en 160 cm lång krokodil överkörd av en bil, den förlorade fem tänder och blev allmänt blåslagen, men ska för övrigt klarat sig bra trots kollisionen.

Människor har fått räddas och evakueras undan vattenmassorna. Bland annat fyra kinesiska turister som blev strandsatta på taket av sin husbil. De blev räddade efter en timme, oskadade men lätt nedkylda.

Källa: Weatheronline

Lars-Erik Wikman, Svärdsjö

Översvämningar i nordöstra Australien

Våldsamma skyfall den första veckan i februari orsakade översvämmade hem och förstörelse av en femtedel av sockerrörsfälten i nordöstra Australien. Över 60% av delstaten Queensland var vattendränkt. Svårast drabbad var staden Ingham som fick 400 mm regn den 3 och ytterligare 366 mm den 4. Resultatet blev 2900 förstörda hem. Invånarna i nordöstra Australien varnades för ormar och krokodiler som var på jakt efter torra land.

Källa: NOAA

Hans Östlund, Krylbo

Ovanåker

en Norrlandssockens öden genom seklerna.

Av O Johansson Edsbyn. Utgiven av Ovanåkers hembygdsförening. I denna skrift, troligen utgiven under 1930-talet finns ett bra skrivet kapitel med titeln 'Om väderleksförhållanden inom Ovanåkers socken under 140 år.' Med bidrag av meteorologen Bror Hedemo. Omfattar sidorna 79 till 108. Bl. a. med kommentarer för åren 1792 fram till och med 1910. Även tabeller för både nederbörd och temperaturer (1881-1920 och 1859 till 1925 nederbörd och medeltemperatur). Här kan nämnas att särskilt mycket står om nödåren 1867, 1868 och de följande åren till 1872. För de som är våra medlemmar i detta område kan nämnas att isen (sista biten) försvann på sjön Ullungen först den 7 juni 1867 och den 11 juni på sjön Fullen.

Lars Andersson, Borlänge

Väderbitarnas årsmöten – en tillbakablick

Redan när föreningen Väderbitarna introducerades, var tanken med föreningen att väderintresserade, gammal som ung, amatör som proffs, borde kunna träffas gemensamt och diskutera eller besöka intressanta platser med väderanknytning. Lämplig tid vore naturligtvis på årsmötet. Årsmötet fick inte bara bli en torr "bolagsstämma" utan ett gyllene tillfälle att träffas.

När föreningen bildades den 1 juli 1989 i Valla så skedde en visning av Valla väder med alla dess instrument. Det

Valla 1989. Fr.v. Bengt Jutell, Jörgen Wireen, Bo Jansson, framlidne meteorologen Bertil Eriksson, Lars Andersson, Hans Östlund, Anders Undin, Jan-Olof Jonson. foto/ Per-Ove Johansson

diskuterades var framtida årsmöten skulle förläggas och man kom fram till att vart annat år vid SMHI och vartannat år på någon intressant plats i landet. Vid SMHI så bjöds det i regel på en timmes föredrag och besök på prognosavdelningen. Vid årsmöten uti landet så började man se om inte någon medlem kunde vara värd, och så har det blivit och fungerat mycket bra.

Årsmötet 1990 började så vid SMHI, där Haldo Vedin var värd. I juni 1991 hölls årsmötet i Farsta, där Cleas Sten-

SMHI 1990. Väderbitarna samlade vid Folkborgen, strax ovanför SMHI:s lokaler. Foto/ Hans Östlund

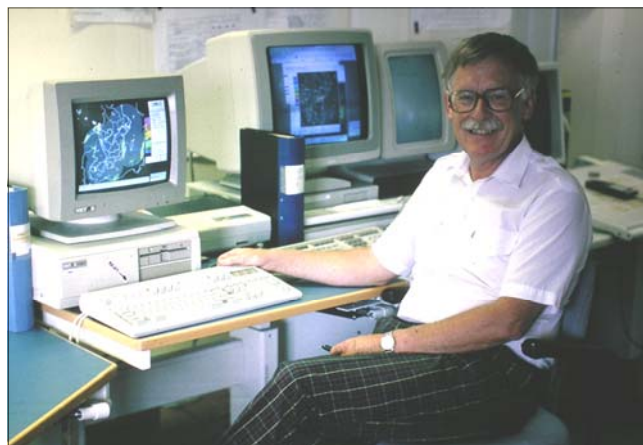
hök berättade om vädermätningarna vid Stockholms observatorium., efter årsmötet gjordes ett besök på observatoriekullen i centrala Stockholm där vi guidades av obser-

vatören Gösta Wrangnert. Vi var också upp på observatoriets tak där vi hade en strålande utsikt över Stockholm.

Farsta 1991. Claes Stenhök, formgivare av SMHI:s regnmätare. Här vid regnmätaren på Observatoriekullen i centrala Stockholm. foto/ Hans Östlund

I juni 1992 var det så dags för att vara i Norrköping och SMHI. Besöket vid prognos-avdelningen var särskilt intressant med tanke på möjligheten att få en långtidsprognos som sträcker sig fram till midsommar.

SMHI 1992. Meteorolog Curt Kempe var i tjänst vid vårt besök på prognosavdelningen. foto/ Hans Östlund

Nästa årsmöte blev förlagt i Dingle, Bohuslän. Det var vår medlem Sture Forsberg som var värd. Dingleskolan förevisades och ett besök vid Henån och Leif Enebrands mätutrustning var inplanerad. 12 personer deltog på detta möte.

Dingle 1993. Väderstationen vid Dingleskolan. foto/ Lars-Erik Wikman

År 1994 var det så dags för årsmötet att förläggas vid SMHI.

SMHI 1994. Samling utanför SMHI i det fina sommarvädret. foto/ Lars-Erik Wikman

Väderbitarnas årsmöte 1995 skedde nu i Dalarna. Platsen var Borlänge flygplats (Dala Airport eller Rommehed). I samband med mötet så förevisades trafikledning och vä-

Borlänge 1995. Besök i flygledartornet på Dala-Airport. foto/ Per-Ove Johansson

derrapportering. Middagen intogs på Buskåkers värdshus. Dagen efter företogs en längre utfärd mot mellersta Dalarna, där vi besökte Leksand, Tennäng och såg på den översvämmade Österdalälven i Älvdalen.

Under årsmötet 1996 var det John Pohlman och Sverker Hellström som var värdar. John visade en TV-video över alla skämtsamma inslag om vädret i TV. Sverker berättade om sina forskningar kring Svenska temperaturmätningar ifrån äldre tid.

1997 drog så väderbitarna iväg till Kinnekulle. Det började med lunch i trädgården hos Erik Karlsson i Rackeby och det var samtidigt 27 grader varmt. När så det formella var avklarat så besöktes Läckö slott. Vid Kinnkullegården intogs kvällsmaten. Övernattningen var på Blå Pensionatet nordost om Kinnekulle. Dagen efter var det så en biltur i bygden och vi besökte Västerplana väderstation.

Kinnekulle 1997. Trädgården hos Erik Karlsson i Rackeby utanför Lidköping. foto/ Per-Ove Johansson

1998-års möte förelades vid SMHI och då var det Anders Wettergren som var värd, gästföreläsare John Pohlman.

SMHI 1998. Samling utanför SMHI:s lokaler. foto/ Hans Östlund

Det 10:e årsmötet, året var 1999, förlades i Valla hos Anders Undin. Hela 20 personer slöt upp på årsmötet i den 26 gradiga värmen. Dagen efter var vikt åt en kulturell rundtur i bygden. Besök av Floda kyrka, Harpsund och slottet Stenhammar. Möteshelgen avslutades med gemen-

Valla 1999. Harpsundsekan. foto/ Lars-Erik Wikman

sam lunch vid Norrtorps golfbana utanför Flen.

Årsmötet år 2000 skedde vid SMHI och värd var Hans Alexandersson. Rune Joelsson höll ett föredrag om långtidsprognoser och klimatsimuleringar.

SMHI 2000. Anders Undin t.v. blir ny ordförande. Avgående ordf. Lars Andersson t.h.

Det 12:e årsmötet ägde rum 2001 och var i Limmared. Vård var Mikael Ramström. Själva årsmötesförhandlingarna skedde i Limmareds församlingsgård. I Limmareds värdshus intogs den gemensamma middagen med pannbiff och kokt potatis. Dagen efter blev det ett besök i Limma-

Limmared 2001. Limmareds glasbruk. foto L-E Wikman

Limmared 2001. Limmareds glasbruksmuseum. foto/ Lars-Erik Wikman

reds glasbruk och glasmuseum. Lunchen intogs sedan på Limmareds värdshus.

Årsmötet 2002 skedde den 15:e juni vid SMHI och det var meteorologen Tage Andersson som kåserade över ämnet "Vädret då och nu – några milstolpar i 150 års vädertjänst" Den sedvanliga middagen intogs på Källaren Bacchus i Norrköping.

SMHI 2002. Samling utanför SMHI. foto/ P-O Johansson

2003 var det så dags för ett årsmöte på Arlanda. Vår värd där var Mikael Andersson som tillika är medlem och hade sin arbetsplats som meteorologisk operatör på SMHI Arlanda. Årsmötesförhandlingarna skedde i lokaler på Arlanda och därefter skedde en visning av flygledartornet inifrån, 20 medlemmar passade på att delta i det intressanta årsmötet.

Väderbitarnas 15:e årsmöte ägde rum den 19 juni 2004 i ett regnigt Norrköping vid SMHI. Dag inleddes med fika och den traditionsenliga vädertårten. Leif Hallingfors var vår värd och redogjorde hur kvalitetsgranskningen av alla observationer går till och som flyter in i en aldrig sinande ström till SMHI. Som vanligt gjordes ett besök på prognosavdelningen och vi fick höra dagens väderrapport av Anders Wettergren.

Arlanda 2003. Flygledartornet. foto/ Lars-Erik Wikman

SMHI 2004. Intresserade Väderbitare på prognosavdelningen, SMHI. foto/ Hans Östlund

Den 18:e juni 2005 var det så dags för ett årsmöte i Dalarna igen. Det blev Långshyttan i Hedemora kommun. Vår värd var Jan-Olof Carlsson som är nederbördsobservatör i Långshyttan och arbetade på Outokumpu i Långshyttan.

Långshyttan 2005. Bengtsgården. foto/ Hans Östlund

17 väderbitare hade anlänt och vi började med fika i Bengtsgården i det fina försommarvädret. Därefter hölls årsmötet i mulltimmerhyttan. Som föredragshållare hade

hydrolog Agne Lärke inbjudits från SMHI som berättade om det komplicerade systemen för vattenreglering. Därefter besökte vi en väderutställning i Bengtsgården. Årsmötesmiddagen intogs i Brukshotellet i Långshyttan. Dagen

Långshyttan 2005. Årsmötesmiddag på Brukshotellet, i Långshyttan. foto/ Per-Ove Johansson

efter var det besök på Outokumpu stålverk. Vid lunchtid var det korvgrillning hos Jan-Olof i Långshyttan. De som var intresserade kunde följa med till Stjärnsund och bese herrgården med mera.

Årsmötet 2006 förelades traditionsenligt vid SMHI och vår värd då var Hans Alexandersson. 28 medlemmar hade

SMHI 2006. Väderbitarna samlade utanför SMHI. Vår värd för dagen, framlidne Hans Alexandersson längst till vänster. foto/ Lars-Erik Wikman

samlats vid den nya och fina entrén vid SMHI. Hans Alexandersson förklarade hur januaristormen Gudrun uppstod och dess följdverkningar. Efter föredraget så var det så dags för det obligatoriska besöket vid prognosavdelningen. Mötet avslutades så med middag vid källaren Bacchus i Norrköping.

Det 18:e årsmötet ägde rum i Värnamo juni 2007. Det var vår medlem i Värnamo, Andreas Klaar som var vår värd. Ankomstfika och själva årsmötet skedde i matsalen vid Värnamo Folkhögskola. Efter årsmötet visades en film om pågående klimatförändringarna och därefter så åkte vi i samlad trupp ut till Hagshults flygplats, som är

Värnamo 2007. Ordf. Anders Undin. Instrumenteringen var en auto- foto/ L-E Wikman

Värnamo 2007. Fika innan årsmötet på Värnamo Folkhögskola. foto/ Lars-Erik Wikman

Värnamo 2007. Besök på Hagshults flygplats, känd för sina låga temperaturer. foto/ Lars-Erik Wikman

matstation i ena änden av den militära flygplatsen. Efter alla tillstånd som behövdes fick vi se anläggningen. På kvällen intogs middagen i restaurangen Dinners och regnet vräkte ned. 18 medlemmar passade på att delta.

Det 19:e årsmötet, 2008, hölls i Norrköping och det var

SMHI 2008. Prognosavdelningen SMHI. Meteorolog Håkan Hultberg sitter och funderar på kommande prognos. foto/ Lars-Erik Wikman

Leif Hallingfors som var vår värd. Meteorolog Weine Josefsson höll ett föredrag om SMHI:s mätstationer för solstrålning och ozonhalter. Därefter visades prognoscentralen och tjänstgörande meteorolog Håkan Hultberg försökte svara på alla frågor. Mötet avslutades med visning av mätplatsen och dess instrumentering, därefter var det så dags att bege oss till Källaren Bacchus och middagen.

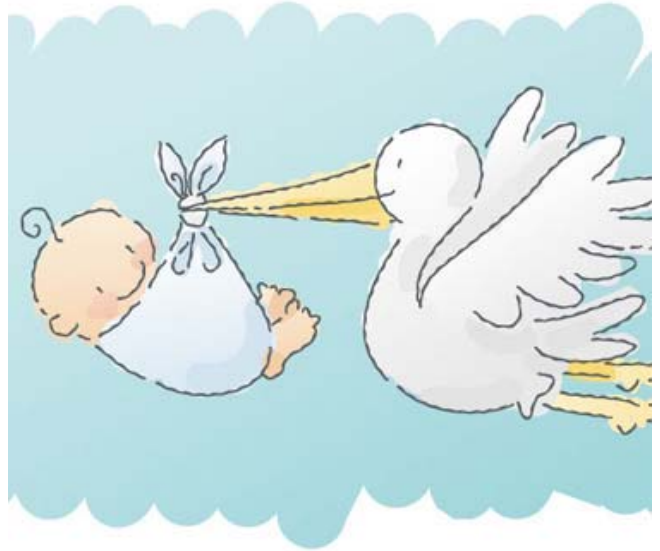
Per-Ove Johansson, Avesta

Föreningens tillkomst

Innan Väderbitarna bildades den 1 juli 1989 fanns det under flera år planer på att bilda en förening för väderintresserade. Många personer hade under årens lopp skrivit och ringt till SMHI och haft frågor om allt rörande väder, klimatstatistik, instrument och observationer. I många fall hamnade dessa ärenden hos Haldo Vedin som välvilligt antingen själv eller med hjälp av kolleger som exempelvis Bertil Eriksson levererade svaren. Med tiden blev det sålunda en sorts förteckning över särskilt väderintresserade personer, många av dem observatörer, som Haldo Vedin kunde förmedla kontakter mellan. Detta ledde till att det i juli 1984 blev en sammankomst mellan Lars Andersson, Borlänge och Per-Ove Johansson, Avesta hemma hos Anders Undin (då Lindberg) i Valla. Vid den drogs planer upp för en eventuell förening. Mötet ledde till att det vid årsskiftet 1984-85 publicerades några artiklar i en del lokaltidningar samt dessutom SMHI:s Observatörsbladet. Haldo Vedin förde även fram planerna i radioprogrammet Väderbiten. Alltsammans gjorde att ett flertal väderintresserade personer hörde av sig till de inblandade. Från SMHI:s generaldirektör Lars Ag emottog Lars Andersson ett brev i januari 1985. I det skriver han bl. a. angående planerna på att bilda en förening: "Jag tycker det är ett utmärkt initiativ och vill önska er framgång i Ert arbete". I februari 1985

hade ett 10-tal personer förts in på listan över intresserade. Ytterligare några artiklar om föreningsplanerna följde i olika tidningar och något radioprogram de kommande åren samtidigt som även personliga kontakter ledde

till allt fler intresserade eventuella medlemmar. I juli 1988 var siffran cirka 20. Nu började initiativtagarna känna att det var dags att göra slag i saken. Omkring årsskiftet togs förslag på stadgar och föreningens ändamål fram. Namnförslagen på föreningen var bl. a. Föreningen Sveriges Väderintresserade, Väderintresserades förening, Sveriges Amatörmeteorologiska Förening, Föreningen för klimat - och väderintresserade, Svenska Klimat - och Väderintresserades förening samt Sveriges Amatör-Meteorologiska Sällskap. I mars 1989 blev det bestämt, på förslag av Anders Undin (då Lindberg), att föreningen skulle bildas i Valla den 1 juli i samband med Valla-Väders 30-årsjubileum. I april träffades flera av de redan inblandade samt nu även Hans Östlund, Krylbo, Johan Warell, Ulricehamn, Jörgen Wireén, Våmhus och Jan Olof Jonson, Farsta m. fl. under en gemensam resa till Arlanda och Uppsala. I samband med den diskuterades eventuella styrelseuppdrag samt även ett nytillkommet namnförslag på föreningen, nämligen Väderbitarna. I juni skrev Anders Lindberg till SMHI och inbjöd dem att skicka någon representant vid föreningens bildande. Det blev Bertil Eriksson, Norrköping. I strålande vackert väder den 1 juli grundades så föreningen vid de dukade borden i Anders Lindbergs

öppna garage i Valla. Förutom Bertil Eriksson, som delade ut SMHI-paraplyer till samtliga, deltog 11 personer vid högtidligheten. Dessa var Lars Andersson, Borlänge, Kent Börjesson, Mora, Leif Enebrand, Henån, Bo Jansson, Aspeboda, Jan Olof Jonson, Farsta, Per-Ove Johansson, Avesta, Bengt Jutell, Avesta, Anders Lindberg, Valla, Sören Soldan, Valla, Jörgen Wireén, Våmhus och Hans Östlund, Krylbo. Vid mötet bestämdes att föreningens namn tillsvidare skulle vara Väderbitarna - Riksföreningen för väderintresserade, vilket senare visade sig bli det definitiva. Namnförslaget på tidskriften blev också det nu gällande, alltså Väderbiten. Föreningens första styrelse kom att bestå av ordförande Lars Andersson, sekreterare Anders Lindberg, kassör Hans Östlund samt ledamöterna Jan Olof Jonson och Johan Warell. Medlemsavgiften beslutades till 50 kronor. Den första inbetalningen till kontot skedde i september. Ett stadgeförslag skulle utarbetas av Anders Lindberg och Jan Olof Jonson. Den stora händelsen refererades i flera lokaltidningar i landet samt efter någon månad även i SMHI:s tidskrift Väder och Vatten. Den första föreningsaktiviteten inföll i oktober då en träff anordnades på Framtidsmuseet i Borlänge. Nu anslöt sig också Lars-Erik Wikman, Svärdsjö, till den trogna skaran. I november var medlemsantalet drygt 30. Då kom även det första numret av

Väderbiten ut. I januari 1990 avled tyvärr Bertil Eriksson, men föreningens kontakter med SMHI upprätthölls sedermera med bravur av Haldo Vedin och numera bortgångne Hans Alexandersson. Under det första verksamhetsåret kom medlemsantalet upp i 45. Vid det första räkenskapsårets slut hade föreningen cirka 400 kronor kvar i kassan. Föreningens första ordinarie årsmöte ägde rum på SMHI i Norrköping den 2 juni 1990. Antalet deltagare var 15. Det beslutades att medlemsavgiften skulle höjas till 80 kronor samt att Väderbiten skulle utkomma med 4 nummer per år.

Hans Östlund, Krylbo

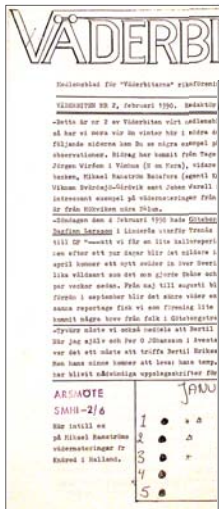
Väderbitens födelse och leverne

Redan från första början när Väderbitarna bildades sommaren 1989, stod det klart att föreningen skulle ha en egen medlemstidning. Till tidningen, som fick namnet Väderbiten, kunde alla som ville skicka in material som berörde föreningen och väder & vind i största allmänhet. Här skulle också föreningens möten och aktiviteter presenteras. Väderbitens förste redaktör tillika föreningens förste ordförande var Lars Andersson i Borlänge. I det allra första numret av Väderbiten, nr 1-1989, skriver redaktören Lars Andersson på sidan 2: 'Vad skall behandlas i vårt medlemsblad? Och vilka aktiviteter skall föreningen ägna sig åt?' Det är en alltid lika aktuell fråga som gällde då och även nu, en så då där 80 nummer och 20 år senare. Vad innehöll då det första numret som var på tre sidor? På sidan ett fanns text och bilder från föreningens bildande i Valla sommaren 1989 samt från föreningens höstträff i Borlänge 15 oktober 1989, på sidan två lite om några medlemmars väderintresse och instrument, sista sidan innehöll en medlemsförteckning med 32 medlemmar. Till att börja med gjordes tidningen med skrivmaskin. De bilder som fanns i tidningen var pappersbilder som klistrats in på lämplig plats. Tidningen trycktes sedan i vanlig ko-

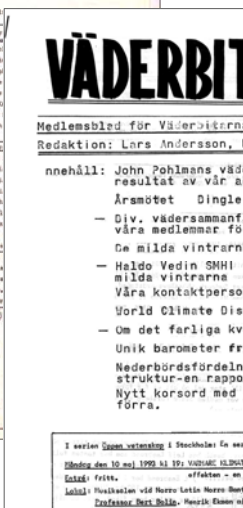
piator, vill jag minnas. Under år 1990 började det dyka upp lite datorskriven text i tidningen. Det var undertecknad som skrev på en Commodore 64, datorernas folkvagn. Självva redigeringen gjordes fortfarande på den manuella vägen och så skulle det fortsätta under många år. Efter några år kommer Mattias Larsson, nu boende i Uppsala, in mer och mer i tidningsarbetet. I slutet av 1990-talet skötte Mattias det mesta av arbetet med tidningen som nu till stor del gjordes med hjälp av datorer. I nummer 3-1999 var det premiär för Väderbitarnas nya logotyp och tidningshuvud, samma som vi fortfarande kan se på tidningens förstasida. Lagom till millenniumskiftet kom Peter Byrsell i Marbäck nära Halmstad in i redaktionen. Han utvecklade sidorna med medlemmarnas väderstatistik, tog hand om och sammanställde den statistik som medlemmarna skickade in. Ett omfattande arbete som Peter fortfarande sköter. Under sista halvan av år 2000 tar undertecknad över mer av redaktionsarbetet, när Mattias Larssons studier vid Uppsala universitet tar allt mer av hans tid. Tidningen får också en ansvarig utgivare, nyvalde ordföranden Anders Undin. Så rullar det på i några år med Peter och undertecknad i redaktionen. Från och med nummer 1-2002 så går Väderbiten in i den digitala tidsåldern. Tidigare har tidningens gjorts i datormiljö, men skickats som ett pappersoriginal till tryckeriet för kopiering till den färdiga upplagan. Nu skickas tidningen till tryckeriet som en digital fil som tryckeriet tar hand om. I och med detta blir bilderna i tidningen tydligare än tidigare. Nästa milstolpe är nr 2-2002 när Väderbiten för första gången är häftad som en 'riktig tidning', inte som tidigare med lösa blad, häftade uppe i vänstra hörnet. I slutet av år 2002 kliver undertecknad åt sidan och Maria Martins från Stockholm tar hand om tidningen under en period. Maria jobbar på med tidningen under början av 2003, men tvingas lämna arbetet, när tiden inte riktigt vill räcka till. Undertecknad kommer tillbaka som redaktör och har sedan dess, tillsammans med Peter Byrsell hållit i trådarna för tidningsmakariet. Redaktionen vill passa på att tacka alla medlemmar som under åren skickat in material till tidningen. Fortsätt att skicka material är ni snälla. Väderbiten är er tidning!

Väderbiten Nr 1-1989

Anno 1990

Anno 1993

Anno 1994

Anno 1997

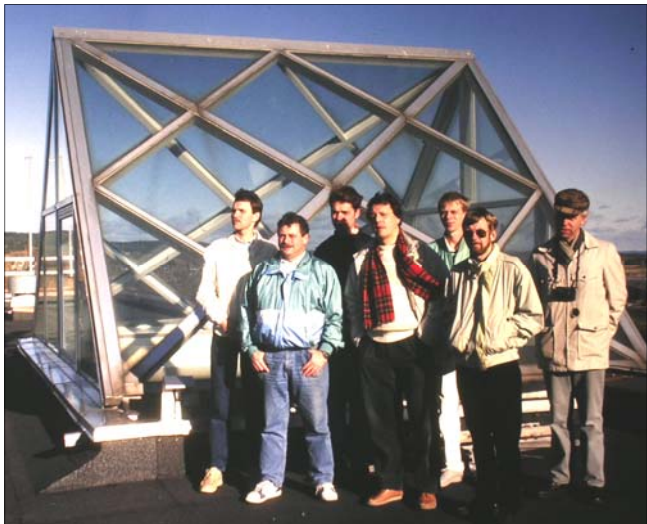

Anno 1999

Föreningsaktiviteter genom åren

Sedan Väderbitarna bildades så har ett flertal aktiviteter anordnats, både mer lokala och inofficiella träffar samt studiebesök för hela föreningen. Här följer en liten sammanställning av vad som har försiggått under de gångna 20 åren vad gäller den senare kategorin.

I oktober 1989 anordnades den första föreningsaktiviteten. Vi besökte Framtidsmuséet i Borlänge. Forskaren Kent Börjesson, tillika medlem, visade runt bland SMHI:s in-

Solmätninganläggningen på Framtidsmuseets tak i Borlänge okt 1989. /foto Hans Östlund

strument för mätning av sol - och globalstrålning på taket. På marken sågs mätstationen för temperatur och fuktighet. I september 1990 var det åter en föreningsträff i Borlänge. Ordförande Lars Andersson visade sin väderutställning på

Lars Andersson vid en av sina termometerburar, sept 1990. /foto Hans Östlund

Framtidsmuséet innan det blev avfärd till hans sommarstuga med sina flertal termometerburar och annan utrustning.

I september 1991 träffades vi ännu en gång i ordförandens hemort Borlänge. Denna gång var det Vägverket som fyllde 150 år och hade iordninggjort en utställning som även behandlade vädret. Man fick bl. a. titta på hur en vägväderstation är uppbyggd.

I oktober 1995 blev det dags för nästa arrangemang. Liksom tidigare blev det även nu trakten av Borlänge som gästades. Denna gång besökte vi TV - och radiomasten samt den av SMHI nyinrättade automatstationen på Stora

Väderbitarna vid radio och TV sändaren på Stora Spånsberget, sydväst om Borlänge. /foto Per-Ove Johansson

Spånsberget. Alltsammans förevisades av Walter Robertsson.

I oktober 2000 anordnades ett nytt studiebesök tillsammans med Kent Börjesson för att titta på SMHI:s instrumentering för bl a solmätningar på taket till Framtidsmuséet i Borlänge. Vi passade också på att gästa Lars Andersson och hans klimatstation.

Lars Anderssons klimatstation vid Bäckelund, Borlänge. Okt 2000. /foto Hans Östlund

I oktober 2001 besökte föreningen TV-huset i Stockholm. Här blev vi guidade runt av meteorolog Helen Johansson bland nyhetssändningarnas studior samt väderredaktionen.

TV-huset i Stockholm, oktober 2001. Meteorolog Helen Johansson sitter vid sin dator. /foto Hans Östlund

För dagen tjänstgjorde även meteorolog Mats Andersson som besvarade våra frågor.

I september 2002 förärades Österbybruk ett besök från föreningen. Sveriges ledande forskare på åska och åskskydd, Christer Bohlin, höll ett ingående föredrag om alltsammans. Det hela hade ordnats i samarbete med medlemmen Sven-Erik Berglund från Svenska Kraftnät, som också berättade om SMHI:s blixtolokaliseringssystem.

I september 2003 samlades vi en helg i Dalarna. Den första dagen ägnades åt Leksands kulturhus, där en väderutställning pågick till minne av ett mycket våldsamt åskväder här 50 år tidigare. Ett föredrag om åska hölls av vår medlem meteorolog Hans Alexandersson. Vi hann även med att besöka Lars Anderssons sommarstuga utanför Borlänge, där han har inrättat ett personligt vädermuseum. Den andra dagen fortsatte vi att tillbringa i Borlänge med ett besök på Framtidsmuséet.

I april 2004 hälsade vi på hos ordförande Anders Undin och hans fantastiska väderstation i Valla. Det blev även ett besök på närliggande automatstationen i Floda.

Anders Undin vid SMHI:s automatstation Floda i Södermanland. April 2004. /foto Lars-Erik Wikman

I november 2004 anordnade vår medlem Hans Molin ett studiebesök på Stockholm Radio. Härifrån utsänds väderinformation till både flyg och sjöfart. VD:n Arild Winge berättade om alla uppgifter som radiostationen har att utföra.

I april 2005 var det dags att bege sig till Skärhamn på Tjörn. Arrangör var medlemmen Lennart Jansson, som förutom lokal guidning bjöd på ett besök i sitt företag ELJI Elektronik AB. Förutom datortillbehör säljer han Davis väderstationer.

Skärhamn april 2005. /foto Lars-Erik Wikman

I september 2005 stod Naturhistoriska Riksmuséet i Stockholm som mål för oss. Där pågick utställningen Uppdrag Klimat. I besöket ingick också en föreställning på Cosmonova, nämligen filmen Naturens Krafter.

I september 2006 deltog föreningen vid firandet av Observatoriekullens dag i Stockholm. Det var till minnet av att man 250 år tidigare började de meteorologiska observationerna på denna plats. Av fördragshållare och arrangörer märktes bl. a. föreningens medlemmar Haldo Vedin från SMHI, Hans Alexandersson och John Pohlman, samt dessutom meteorologen Anders Moberg från Stockholms universitet.

I januari 2007 besöktes en väderutställning i Falun. Den hade delvis sammanställts av Lars Andersson, som bl. a. hade bidragit med gamla mätinstrument och utdrag från

Lars Andersson visar sin väderutställning på biblioteket i Falun jan 2007. /foto Anders Undin

väderdagböcker skrivna av häradshövding och bergsnotarie Gustaf Becker från orten i början av 1800-talet. Invigningstalare på Falu Stadsbibliotek var Anna Götlind från Högskolan Dalarna.

I augusti 2007 var föreningen inbjuden till Fulufjället i nordvästra Dalarna i samband med 10-årsminnet av regnkatastrofen där. Vi vandrade omkring bland förödelsen på den iordninggjorda stigen genom nationalparken under sakkunnig ledning. Experterna utgjordes av naturgeografen Ingmar Borgström, geologen Curt Fredén, naturfoto-

Utsikt från Särnaheden mot Nipfjället och Städjan. Augusti 2007. /foto Lars-Erik Wikman.

grafen Rolf Lundqvist samt meteorologen Haldo Vedin. Vi passade även på att besöka Njupeskar, Sveriges högsta vattenfall.

I september 2008 höll professor emeritus Hilding Sundqvist, under medverkan av Kent Börjesson från Högskolan Dalarna, föredraget Klimatförändringar i världen. Det ägde rum i Teknikdalen i Borlänge. Ett studiebesök gjordes därefter ännu en gång vid Lars Anderssons privata vädermuseum.

Hans Östlund, Krylbo

Klimatförändring i klimatdebatten?

När Väderbitarna erbjöd sina medlemmar att ta del av filmen "Klimatförändringar – En bluff?" blev vi från en del håll anklagade för att vara klimatförnekare! Detta är ju lite kufiskt, Väderbitarna har aldrig förnekat att klimatet har blivit varmare.. Jag brukar ofta citera den danske dramatiker Ludvig Holberg, som på 1700-talet skrev komedin Jeppe på berget.

Där sägs bland annat: "Alla vet att Jeppe super men ingen vet varför Jeppe super". Detta kan idag omformas till att alla vet att det blivit varmare men ingen vet varför det blivit varmare.. Väderbitarnas officiella ståndpunkt har alltid varit att lyfta fram olika teorier i ljuset så att medlemmarna själva kan bilda sig en uppfattning.

IPCC (Intergovernmental Panel on Climate Change) är ett FN-organ tillsatt av WMO, för att hålla koll på de klimatförändringar som onekligen sker. Av någon outgrundlig anledning har koldioxid ådragit sig medias och politikernas intresse. Kanske därför att människan hjälper till med att producera en del av denna gas. Om man betänker att luften bara innehåller 0,038 % koldioxid, verkar det för många osannolikt att just denna gas skulle vara den enda boven i dramat. Det är ju så att vattenånga är den klart viktigaste temperaturhöjande gasen. Den står för 26 grader av jordens ökade medeltemperatur. Alla övriga växthusgaser och luftföroreningar ansvarar för 7 grader av den totala uppvärmningen.

De mest extrema scenarier som IPCC visat upp, har påpassligt nog snappats upp av författare och politiker. De skräckbilder som därvid målats upp av skribenter och föredrags hållare har blivit en sorts sanning, som skrämt barn och fått politiker att tro på detta. Eftersom jordens medeltemperatur faktiskt inte har ökat under 2000-talet, har det gett modet till andra grupper av vetenskapare att våga framföra sina teorier om uppvärmningen. Det har tidigare varit märkvärdigt svårt för dessa grupper att komma till tals. Vi vet att jordens medeltemperatur varierat betydligt under de tusentals år som vetenskapen i dag kan belägga. Klimatförändringar har alltså varit något normalt som alltid har förekommit.

Jag har valt ut exempel från tre olika artiklar, som på olika sätt visar på de avvikande åsikter som förekommer. Den första är något udda. Den handlar om några engelska föräldrar, som ville förbjuda visningen av Al Gores film 'En obekväm sanning' i skolorna, därför att den innehåller en hel del felaktigheter. Det hela resulterade i en dom från Englands högsta domstol High Court.

Den andra artikeln behandlar Manhattandokumentet, som skrevs ihop av 500 vetenskapsmän från olika discipliner. Detta dokument har effektivt tigits ihjäl av åtminstone svenska medier. Den tredje artikeln behandlar de teorier som en grupp framstående japanska vetenskapsmän vill framföra.

Anders Undin, Valla

Nio obekväma fel i Al Gores miljöfilm.

Väderbitarna har fått tillåtelse att citera en artikel ur tidningen Ny Teknik skriven av Lars Anders Karlberg. Artikeln publicerades första gången för ett par år sedan, men innehållet är intressant ur flera aspekter.

Al Gores film "En obekväm sanning" kom upp i rättslig prövning efter att en förälder till ett skolbarn anmält filmen för att vara osaklig och felaktig och att den inte borde användas till undervisning i brittiska skolor.

-Gores film är i huvudsak grundad på vetenskaplig forskning och fakta, men i händerna på en begåvad politiker och kommunikatör kan filmen användas för att sprida politisk propaganda, säger domaren Michael Burton i Englands högsta domstol High Court. Domstolen kom fram till att det fanns åtminstone nio fel i filmen.

Fel nr 1: Påståendet att världshavet kommer att stiga med sju meter inom en nära framtid är fel. En sådan stigning kan inträffa först om flera tusen år.

Fel nr 2: Orkanen Katrina orsakades av den globala uppvärmningen. Det finns inga vetenskapliga belägg för detta.

Fel nr 3: Torrläggningen av Tchadsjön i Afrika beror på den globala uppvärmningen. Det finns inte tillräckliga vetenskapliga belägg för detta.

Fel nr 4: Snön smälter på Kilimanjaro på grund av den globala uppvärmningen. Detta är ingen vetenskaplig sanning.

Fel nr 5: De lågt liggande atollerna i Stilla Havet riskerar att försvinna som en följd av global uppvärmning och stigande havsnivåer. Inte vetenskapligt belagt.

Fel nr 6: Golfströmmen kommer att upphöra med sitt kretslopp av varmt vatten från Mexikanska bukten till norra Atlanten och kallt vatten tillbaka. Det anser FN:s klimatpanel var osannolikt.

Fel nr 7: Isbjörnarna drunknar när de inte hittar tillräckligt stabila isflak att leva på. De enda kända fall av drunknade isbjörnar är de fyra som omkom i en storm.

Fel nr 8: Korallerna i haven bleknar på grund av den globala uppvärmningen. Det är inte belagt att det är just klimatförändringen som orsakat det, menar den brittiska domstolen.

Fel nr 9: Två diagram i filmen, ett om temperaturförändringarna och ett om koldioxidutsläppen under de senaste 650.000 åren, presenteras som hundra procent korrekta, men de är överdrivna enligt den brittiska domen.

Domaren Michael Burton finner dock ingen anledning att vidta några rättsliga åtgärder mot filmen, som alltså även fortsättningsvis får visas i engelska skolor.

Dock måste de nio felen med korrigeringar tas upp med eleverna innan filmen får visas enligt domen i högsta domstolen.

Det är inget nytt att de här nio exemplen och mycket annat i Al Gores film varit väldigt omdebatterat. En nyhet är däremot att en domstol går in och avgör vad som är vetenskapligt korrekt eller fel. Detta förfarande kommer säkerligen också att väcka en debatt.

Anders Undin, Valla

Manhattandeklarationen angående global uppvärmning. "Global uppvärmning är ingen global kris"

I nummer 132 av tidningen Polarfront, Svenska Meteorologiska Sällskapetets medlemsblad, tog Tage Andersson upp slutdokumentet från den internationella konferensen om klimatförändringar. Den har blivit kallad för Manhattandeklarationen och tydligen ganska effektivt ihjältigen i svenska media. Det var i mars 2008 som cirka 500 vetenskapsmän i olika discipliner, ekonomer och företagsledare samlades i New York. Konferensen arrangerades av The Heartland Institute. Här återges en ungefärligt översatt version av dokumentet, som går att hitta i originalversion på www.heartland.org.

"Vi, vetenskapsmän och forskare inom klimat och närliggande vetenskaper, ekonomer, opinionsbildare och företagsledare, församlade i Times Square, New York City, deltagare i 2008 års konferens om klimatförändringar,

Fastslår att vetenskapliga frågor ska utvärderas enbart med vetenskapliga metoder;

Påstår bestämt att det globala klimatet alltid har och alltid kommer att förändras, oberoende av mänskliga aktiviteter, och att koldioxid inte är en förorening utan snarare en förutsättning för allt liv;

Känner till att orsakerna och omfattningen av nyligen observerade klimatförändringar är föremål för intensiva debatter inom klimatvetenskapen och att den ofta upprepade och påstådda samsynen bland klimatexperterna inte föreligger;

Försäkrar att regeringarnas försök att lagstifta om industrins och enskilda medborgares strävan att minska koldioxidutsläppen kommer att sakta ner utvecklingen utan att ha någon märkbar påverkan på den kommande globala klimatförändringen. Sådan politik kommer markant att minska framtida välbefinnande och försämra möjligheterna för samhällen att anpassa sig till oundvikliga klimatförändringar, därigenom ökas, inte minskas, mänskligt lidande.;

Noterar att varmare väder generellt är mindre skadligt för livet på jorden än kallare;

Tillkännager härmed:

Att nuvarande planer att minska de mänskliga koldioxidutsläppen är en farlig felplacering av intellektuellt kapital och resurser, vilka istället borde varit avsedda att lösa mänsklighetens verkliga och allvarliga problem.

Att det inte finns några övertygande bevis för att modern industriaktivitet förr, nu eller i framtiden skulle orsaka en katastrofal klimatförändring.

Att försöken från regeringar att pålägga skatter och avgifter på industrier och enskilda medborgare för att reducera koldioxidutsläppen, minskar välfärden i väst och hindrar framstegen i utvecklingsländer, utan att påverka klimatet.

Att mänskligt orsakad klimatförändring inte är en global kris.

Därför rekommenderar vi:

Att världens ledare förkastar de framtidsvyer som uttalas av IPCC och andra populära men vilseledda arbeten som t.ex. 'En obekväm sanning'.

Att alla skatter, lagar och andra ingrepp för att minska utsläppen av koldioxid överges omedelbart.

Överenskommet i New York den 4 mars 2008."

Detta är ju ord och inga visor och det är lätt att förstå att detta dokument inte har publicerats så flitigt, eftersom det går stick i stäv med de flesta västliga regeringars intentioner. Vi kan dock inte blunda för att det finns stora grupper som har de uppfattningar som framförs i detta dokument. Den ekonomiska krisen kan säkert också öka antalet människor som stöder tankarna i Manhattan-deklarationen.

Personligen är jag av naturen lite skeptisk mot allt som kommer från USA. Enligt hemsidan är The Heartland Institute en icke vinstdrivande forsknings- och utbildningsorganisation. Det kan väl inte vara möjligt att detta sponsras av vissa stora bolag?

Anders Undin, Valla

Havet kan stiga mer än väntat

När FN:s klimatpanel gav ut sin senaste rapport om klimatförändringarna år 2007, angav man att havsnivån skulle kunna stiga 18 till 50 cm innan år 2100. Nu menar forskare att havet kan komma att stiga mer än så. I början av mars samlades över 2000 fackmän i Köpenhamn för att samla nya kunskaper om klimatförändringarna. I ett pressmeddelande från konferensen menar forskarna att havsnivån kan komma att stiga en meter, kanske ännu mer. Nedre gränsen för stigningen fram till år 2100 är beräknad till 50 cm. Att man nu tror att havet kommer att stiga ännu mer än de tidigare prognoserna angav, grundas på att smältvatten från polarisarna inte var med i de tidigare beräkningarna. Om havet stiger så mycket som man nu antar kommer det att få katastrofala verkningar på många kustnära områden och städer.

Men det finns också forskare som är skeptiska till de nya resultaten. Geofysiker menar att forskarna använder för enkla modeller där man inte tar hänsyn till landhöjningar. När det sker en landhöjning så sjunker havsbotten, därmed minskar ökningen av den förväntade havsnivån.

Ett annat område där det finns luckor i kunskapen är hur inlandsisen på Grönland kommer att bidra till ökningen av havsnivån. Danska forskare håller på att bygga upp ett system för att mäta och övervaka den grönländska inlandsisen, men det här mätsystemet är klart först år 2010.

Rönen från konferensen i Köpenhamn ska hjälpa världens toppolitiker att ta fram ett nytt avtal, som ska ersätta Kyoto-protokollet om den globala uppvärmningen, när man träffas i den danska huvudstaden i december.

Källa: www.yr.no

Lars-Erik Wikman, Svärdsjö

Japaniska toppforskare slår fast: Global uppvärmning är inte orsakad av människan!

På den engelska hemsidan Theregister, avdelning miljö, hittade jag en rapport från fem japanska framstående forskare tillhörande Japan Society of Energy and Resources (JSER). Denna akademiska grupp tjänstgör som rådgivare åt den japanska regeringen i energi- och miljöfrågor. I ganska hårda ordalag tar dessa forskare avstånd från stora delar av IPCC:s uppfattning om orsakerna till den pågående globala uppvärmningen. Jag ska här försöka att kortfattat sammanfatta en del av deras idéer. Hela artikeln finns att läsa på:

www.theregister.co.uk/2009/02/25/jstor_climate_report_translation/print.html.

En forskare menar, att de modeller som IPCC använder och vars resultat blivit någon slags sanning, borde ha utvärderats i superdatorer. Han menar att dessa modeller kan jämföras med antik astrologi! Att ökad halt av koldioxid skulle medföra en höjd temperatur är bara en hypotes, som inte har kunnat bevisas.

Under 2000-talet har temperaturen börjat sjunka svagt medan koldioxidhalten fortsätter att stiga. Han påpekar särskilt att alla katastrofteorier måste sluta att spridas. Den observerade uppvärmningen kan mycket väl vara en naturlig återhämtning efter den "Lilla istiden" under 1400-1800.

En annan forskare med astronomisk bakgrund hänvisar också till "Lilla istiden".

Ett välkänt solfläcksminimum inträffade i mitten av denna period. Den har döpts efter en engelsk astronom till the Maunder Minimum. Den japanska forskaren menar att det med stor säkerhet finns samband mellan solens olika cykler och klimatets variationer, men att det krävs mycket mer forskning i detta ämne. En stor osäkerhet är bl.a. hur den kosmiska strålningen påverkar molnbildningen på jorden. Mängden moln har ju en mycket stor påverkan på strålningsbalansen och därmed temperaturen. Jag kan inflika att det finns ett gäng ryska astronomer som menar att vi går mot en rejäl nedkylning om ca: 50 år. Deras rapport finns att läsa på www.moderna-myter.se.

Det har alltså under senare tid dykt upp många inlägg i olika media som är kritiska mot delar av IPCC:s arbete. Deras 30:e session har nyligen avhållits i Turkiet. Det blir intressant att se om medlemmarna i IPCC har påverkats av den ökande kritiken. Kanske får vi vänta till 2014 då AR5 (The Fifth Assessment Report) ska publiceras.

Anders Undin, Valla

Svar till Sten Kaijser

Efter att ha läst Sten Kaijsers svar på mitt genmäle i Väderbiten nr 4/2008 kan jag inte förstå annat än att det blivit något missförstånd. Jag har inte argumenterat mot Sten i frågan om sambandet eller icke-sambandet mellan klimatförändringar och ökad halt av koldioxid i atmosfären. Inte heller har jag förespråkats någon gigantisk satsning på biobränslen.

Jag gör ett nytt försök att förklara vad jag menar: I rutan 'Sten Kaijser presenterar sig' på sidan 14 i Väderbiten nr 3/2008 torgför Sten ett argument mot biobränslen som, om jag har uppfattat rätt, skulle kunna sammanfattas ungefär så här: 'Ur koldioxidsynpunkt spelar det ingen roll om man eldar biobränslen eller fossila bränslen för i båda fallen släpps koldioxid ut i atmosfären.'

Jag hävdar att det argumentet är felaktigt och ska försöka förklara igen på vad sätt: Ta som exempel en hektar mark där det växer biobränsle. Så länge det står och växer tar det upp koldioxid ur atmosfären. Det här biobränslet har alltså så långt en sänkande verkan på atmosfärens halt av koldioxid. Kan man därav hävda att man minskar mängden koldioxid i atmosfären genom att odla biobränsle på den tänkta hektaren? Nej, det kan man förstås inte för när biobränslet eldas släpps koldioxiden som har tagits upp ut igen i atmosfären. Däremot kan man hävda att summan av koldioxiden som vår hektar biobränsle tagit upp när den har växt och som den släppt ifrån sig när den har eldats är lika med noll. Användning av biobränsle är koldioxidneutral om jag får använda ett modeord.

Motsvarande resonemang kan inte föras när det gäller användning av fossilt bränsle. Kolet som finns i det fossila bränslet och som ger koldioxid vid eldning har legat inkapslat i underjorden i miljontals år och släpps åter ut i atmosfären. Det ger oundvikligen en nettoökning av koldioxiden i atmosfären.

Naturligtvis är Sten fri att tycka hur illa han vill om biobränslen men får då hitta bättre argument än det där med koldioxiden.

Bo Lilljequist, Södertälje

Försenad monsun

En stigande global temperatur kan fördröja starten av monsunsäsongen mellan fem och femton dagar under det kommande seklet och avsevärt minska nederbörden i delar av södra Asien, visar en undersökning som publicerades i tidskriften Geophysical Research Letters januarinumner.

Monsunen förskjuts också troligtvis österut med följd att nederbörden ökar över Indiska oceanen, Burma och Bangladesh, medan den minskar över Pakistan, Indien och Nepal. Nästan hälften

av jordens befolkning lever i områden som på ett eller annat sätt påverkas av monsunen. Även en liten förändring i monsunens normala mönster kan få stor effekt på jordbruk, människors hälsa och ekonomi.

I de områden som förväntas få minskad nederbörd finns en ökad risk för extrema värmeböljor. Man har redan nu kunnat se att under perioder då monsunmönstret liknar det som man i studien tror kan bli vardag i framtiden, har man i vissa områden haft extrem värme och längre perioder utan regn. Detta kan ge problem i jordbruket, vattenbrist och ett sämre underlag för elproduktion från vattenkraft.

Källa www.weatheronline.com

Lars-Erik Wikman, Svärdsjö

SMHI lanserar ny vädertjänst

På Internet finns många vädertjänster, alla har en sak gemensamt. De förmedlar väderprognoser och observationer som tagits fram och packats ihop av en och samma leverantör. I Sverige har SMHI förmedlat sin syn på hur vädret är och hur det ska bli i över 100 år, de senaste 15 åren också via Internet. Nu vänder SMHI på steken och släpper in alla väderintresserade att rapportera väder

I dessa datortider har tjänsten fått det passande(?) namnet Väder 2.0.

SMHI vill skapa en mötesplats för alla väderintresserade på nätet.

När tjänsten lanseras i maj kommer den att finnas tillgänglig via SMHI's webbplats, www.smhi.se och via webbplatsen hos lokala morgontidningar och förhoppningsvis på några större webbplatser..

I den första versionen finns möjlighet att rapportera vädret hemma eller när man är på resa, skicka med en bild samt naturligtvis också att kolla vädret på alla observationerna som kommit in. Där kommer också att finnas vädernyheter som SMHI:s Mediaredaktion producerar dagligen samt en Väderskola för de som vill lära sig lite mer.

"Vi släpper en första version i maj som innehåller de enklaste funktionerna, säger Kjell Lund som är produktchef på SMHI Företag och Media. Vi planerar redan för kommande versioner där man ska ha möjlighet att rapportera via mobil, kommunicera med andra observatörer via mail eller forum samt skapa egna intressegrupper, det kan vara vindsurfare som vill hitta bästa vinden eller motorcyklister som vill åka på torra väder."

SMHI har tagit fram denna tjänst ihop med sin partner Bulls Presstjänst som även levererar andra innehållstjänster till tidningars webbsidor.

Redan nu kan du som Väderbitare testa tjänsten. Adressen till tjänsten under testperioden är:

<http://roxy.cnet.se/Vader20>

Vi trimmar och testar av tjänsten och är tacksam om du skicka dina synpunkter till oss så att vi har möjlighet att få en perfekt tjänst till lanseringen.

Kjell Lund hos SMHI tar emot dina synpunkter och frågor. E-post: kjell.lund@smhi.se

Kandidatuppsats om klimatförändringen

Jan Olof Jonson, en av de tidiga medlemmarna av Väderbitarna och dess styrelse, har på senare år fördjupat sig i väder och vind genom att läsa meteorologi vid Stockholms Universitet. I samband med detta har jag även skrivit en kandidatuppsats (15 högskolepoäng-motsvarande 10 gamla), som handlar om klimatförändringen. Eftersom ämnet är högaktuellt, vill jag även låta Väderbitens läsare få del av slutsatserna genom att publicera sammanfattningen, trots att uppsatsen inte är till 100% färdig ännu.

Den 11 maj kommer en klimatkonferens att hållas i Stockholm, vilket gör ämnet extra aktuellt just nu. Bland annat kommer den danske forskaren Henrik Svensmark, som ju blivit kända för sina alternativa förklaringsmodeller till klimatförändringen. Den väderbitare, som vill få hela manuskriptet sig tillsänt, bör kontakta Jan Olof Jonson på e-postadressen jajo8088@student.su.se Den som själv vill studera frågorna om klimatet rekommenderas varmt att anmäla sig som student till Stockholms Universitet. Det finns både fristående populärvetenskapliga kurser och hela meteorologprogrammet för blivande meteorologer. Vilka förkunskapskrav som behövs framgår av Stockholms Universitets utbildningskatalog, men man kan också ringa och prata med någon studievägledare, vx. tel. 08-16 20 00. Inför höstens och sommarens kurser bör det påpekas, att sista ansökningsdag redan passerats, men att institutionen (MISU) själv kan bedöma, om det finns möjlighet att anmäla sig sent.

Jan Olof Jonson, Farsta

DISCUSSION ABOUT THE POSSIBLE EFFECTS OF THE SOLAR ACTIVITY UPON THE RADIATION BALANCE.

By Jan Olof Jonson

ABSTRACT

In searching for the reasons behind the rising temperature a broad scope of potential triggering factors is currently investigated by the scientific community.

Among those are the extraterrestrial effects. For the last one-and-a-half century it has been shown that there on the northern hemisphere is a negative correlation between the solar activity and the temperature. However, beginning with the 1990's, the overall temperature rise has increased to the extent that the correlation has begun to lose significance according to many of the critics of the extraterrestrial effect.

Using satellite data, variations in the irradiance from the sun have also been considered, but the effects have appeared to be too small to offer a complete explanation of the temperature rise that has been observed.

Secondary effects of the solar activity have also attained increasing interest, as the direct effects are losing their impact.

It has among others been assumed that the cosmic ray flux might affect the generation of aerosol formation, as decreased solar activity allows for the spread of cosmic rays, thereby increasing cloudiness during minima in solar activity.

Increased cloudiness namely corresponds to a decrease in the solar constant.

The effects of varying cosmic rays have been estimated to be of the same order as the radiative forcing of the increase of CO since 1750. Given our knowledge today it is still difficult to judge, which the main forcing effects behind the increased temperature are. The results attained are still not unambiguous and therefore the need for further research can not be underestimated.

///

Extrem hetta i Australien

En sällsynt svår och ihållande värmebölja med extremt höga temperaturer drabbade sydöstra Australien i slutet av januari och början av februari 2009. Hettan var mest extrem i norra och östra Tasmanien, det mesta av delstaten Victoria, angränsande delar av delstaten New South Wales samt södra delen av delstaten South Australia. Många nya rekord för höga dags- och nattemperaturer samt för hettans varaktighet sattes i området. Den allra extremaste hettan drog fram i två omgångar, 28 till 31 januari och 6 till 8 februari, men även dagarna däremellan var temperaturerna, främst i inlandet, mycket höga.

Väderläget

Det var den 27:e januari som temperaturerna började nå mycket höga värden i sydost. Orsaken var ett högtryck som långsamt rörde sig mot Tasmanska havet, samtidigt som ett intensivt tropiskt lågtryck befann sig vid Western Australias nordvästra kust. Tillsammans med en aktiv monsun skapades ideala förutsättningar för att het luft med tropiskt ursprung skulle strömma ner över de sydöstra delarna av kontinenten. Hettan fortsatte tills högtrycket över Tasmanska havet drog sig tillbaka den 8 februari.

Värmeböljans första topp

Under värmeböljans första topp, den 28:e till 31:a januari, var det norra och östra Tasmanien som uppmätte de mest extrema temperaturerna historiskt sett. Öns gamla värerekord på +40,8°C som sattes i Hobart den 4 januari 1976 slogs den 29 januari då temperaturen nådde +41,5°C på Findlers Island Airport. Det nya rekordet överlevde bara till nästa dag, den 30:e, då Scamander uppmätte +42,2°C. Fyra andra platser på Tasmanien passerade det gamla rekordet från 1976 samma dag. Stationen Fingal uppmätte över +40°C både den 29:e och 30:e, det är bara andra gången som någon station på Tasmanien haft över fyrtio grader två dagar i sträck. Första gången var i Hobart 29-30 december 1897. Nästan halva Tasmanien hade sin hetaste dag som någonsin uppmätts den 30 januari, många rekord slogs med marginal, speciellt i norr.

I södra South Australia och stora delar av Victoria nådde maxtemperaturerna med råge de högsta som uppmätts sedan åtminstone år 1939. Melbourne och Adelaide missade sina värerekord med en hårsman. Melbourne hade +45,1°C den 30:e, rekordet är +45,6°C som uppmättes den 13 januari 1939. Adelaide hade +45,7°C den 28:e, vilket är den tredje högsta temperaturen som uppmätts här, bara slaget av två dagar år 1939 då det var några tiondelar varmare. Allra varmest under värmeböljans första topp var Kyancutta med +48,2°C den 28 januari. Även nattetid var temperaturerna extremt höga. Natten till den 29 januari var minimitemperaturen i Adelaide +33,9°C, vilket är den högsta som uppmätts i staden. Kombinationen av mycket höga dags- och nattemperaturer resulterade i att dygnetemperaturen i Melbourne för första gången översteg +35 grader (+35,4°C den 30 januari). En annan extrem notering gjordes i Adelaides norra förorter då en kraftig nordvästlig het vind nådde marken vid RAAF Edinburgh på natten till den 29:e. Klockan 03.04 steg temperaturen till +41,7°C, en notering som saknar motstycke i södra Australien.

Värmeböljans andra topp

Efter några dagars lindring i hettan så steg temperaturen åter till extrema nivåer i sydost den 6 februari, för att nå sin kulmen den 7:e då de allra högsta temperaturerna un-

Ungefärligt område där hettan var som intensivast 2009.

Karta: www.wikipedia.se

der hela värmeböljan uppmättes. Staden Hopetoun satte nytt värerekord med marginal för delstaten Victoria då +48,8°C uppmättes den 7:e. Gamla rekordet (+47,2°C) sattes i Mildura i januari 1939. Detta är också troligen den högsta kända temperatur som noterats så långt söderut i världen. Det blåste också kraftigt och luftfuktigheten var extremt låg. Klockan 09 den 7:e noterade Hopetoun +35,4°C, 17% Rh, vind N10,3 m/s. Klockan 15 +46,9°C, 6% Rh, vind NNW14,4 m/s. Kraftigaste vinden uppmättes klockan 1406 med NW22,5 m/s. Samma dag upplevde Melbourne sin hetaste dag under de 154 år som temperaturmätningar pågått, då temperaturen klättrade upp till +46,4°C. Gamla rekordet sattes den 13 januari 1939 då det var +45,6°C i staden. Den 8 februari klingade hettan av, även om det fortfarande var mycket varmt på sina håll i delstaterna New South Wales och nordöstra Victoria.

Värmeböljans varaktighet

Förutom värmeböljans höga maximitemperaturer, var den också ovanligt ihållande. Värmeböljan som inträffade år 1939 var ungefär lika ihållande över inlandsområdena, men i kustregionerna skapade sjöbris lindring i hettan, något som saknades under årets värmebölja. I Adelaide nådde temperaturen över +40°C under sex på varandra följande dagar, över +43°C under 4 dagar. Nytt rekord, respektive tangerat rekord för staden. I Melbourne steg temperaturen över +43°C tre dagar i sträck, gamla rekordet på två dagar sattes år 1875. Woomera i delstaten South Australia uppmätte minimitemperaturer över +25°C under elva dygn i sträck, det gamla rekordet var åtta dygn i sträck.

Ihållande torka

Som man kan förvänta sig medförde hettan också svår torka. Melbourne hade ingen mätbar nederbörd från 4 jan till 7 feb (35 dagar). Det är den näst längsta perioden i staden utan regn som noterats. Rekordet på 40 dagar noterades år 1954-55.

Källa: Australia's National Meteorological Service

Lars-Erik Wikman, Svärdsjö

Väder från förr

JULI 1943

Medeltemperaturerna höll sig mycket nära de normala i hela Sverige. Även regnmängderna var ungefär de normala för riket som helhet, men med stora skillnader i olika landsdelar. Det var nämligen torrt på många håll från Mälardalen och söderut. Minst fick Gotlands län med 21% och Uppsala län med 54%. Motsatsen var Västerbottens län med 118%. I söder var också Hallands län ett undantag med 114%.

I månadens början var det kyligt väder med nordvindar och en del regnskurar. Natten till den 3 var det något under 0 grader i de södra fjälltrakterna. Den 7 kom ett mindre oväder in över Götaland söderifrån. Under sin rörelse upp över landet gav det ifrån sig rikligt regn på många håll. Efteråt följde kraftiga regnskurar och åska. Lokalt föll över 50 mm. En del skurar fortsatte att förekomma fram till den 14. Då drog ett par mindre oväder norrut över landet och gav särskilt Dalarna och Norrland rikligt regn. Ett nytt lågtryck passerade södra Sverige den 16-17 och följdes av lokala skurar. Norrland hade perioden 16-20 mest torrt och varmt. Dock uppträdde den 19-22 talrika åskväder i landet. De två första dagarna främst i Norrland, de två sista främst i övriga delar av landet. En kallfront gav den 23-24 en temperatursänkning från Mälardalen och norrut. Därefter och månaden ut var det mest sydvindar i landet och övervägande torrt. Undantaget var norra Norrland där det förekom kraftiga skurar, särskilt den 28-30. Högst temperatur denna gång var +31,5 den 20 i Lännäs, Västernorrlands län. Kallast hade Transtrand, Kopparbergs län, med -2,0 den 4.

AUGUSTI 1943

Nära normal temperatur rådde i landet. Den största avvikelserna var som mest 1 grad kyligare än vanligt i fjälltrakterna. Götaland och Svealand hade en regnrik månad medan Norrland mest uppvisade underskott. Blötast hade Södermanlands län med 233% av normalmängden, följt av Malmöhus län som hade 209%. Torrast var Västernorrlands län med 60% samt Västerbottens län med 68%. De två första dagarna rådde mest varmt och torrt väder frånsett något lokalt åskväder. Den 3 och 4 gav ett litet lågtryck över södra Östersjön regn och lokalt häftigt åska över södra och östra Götaland. Området förflyttade sig de följande tre dagarna mycket långsamt upp mot Stockholmsområdet. Den 8-9 rörde sig ett regnväder från västra Götaland till södra Norrland. Efteråt följde talrika skurar med lokal åska. Nordvästvindar gav därefter kyligare väder. Nattfrost uppträdde på sina håll i fjällen och västra Svealand. Den 11 kom ett nytt lågtryck in över Skåne. Det gav fram till den 14 regn i Götaland, Svealand och Norrlands kustland. Ännu ett lågtryck kom från sydväst in över Götaland och östra Svealand den 14. Det fortsatte norrut den 15-16. Nordvästvindar förhärskade igen under några dagar med lokal nattfrost i Hälsingland och norra Dalarna. Ett svagt regnväder passerade den 19 i söder. Den 21 uppträdde allmän nattfrost i norra Norrland. Från samma dag började varmare sydvindar utbreda sig. Fram till den 26 var det i huvudsak uppehållsväder, men den 27-28 drog ett regnområde upp över landet följt av ännu ett den 29. Det senare berörde endast södra halvan av landet. Regnet följdes av tillfälligt klart väder och mycket kyligt i Jämtland och norra Dalarna.

Dagen efter kom ett svagt regnområde in från Nordsjön och rörde sig åt nordost. Varmast denna månad blev Örebro, Östergötlands län, med +34,0 den 1. Den lägsta temperaturen rapporterade Ljusnedal, Jämtlands län, där det var -6,0 den 14.

SEPTEMBER 1943

Ett obetydligt temperaturöverskott noterades i Sverige denna månad. Som mest var det 1 grad på sina håll. Samtliga delar av landet utom södra och östra Götaland hade torrt. 79% av normal mängd kom i riket som helhet. Allra minst kom det i Västernorrlands län med 46% och i Örebro län med 55%. Däremot kom det 228% i södra Kalmar län och 179% i Gotlands län. De första dagarna av månaden var ganska stillsamma i samband med en högttrycksrygg. Den 7 drog emellertid ett regnväder in västerifrån över Göta - och Svealand, vilket fortsatte upp över Norrland dagen efter. Den 9 dök ett lågtryck upp över södra Östersjön och orsakade ganska kraftigt regn längs den södra hälften av Ostkusten. Ett högttryck bildades över Norrland den 10 där nattfrost uppträdde. Den 14 inkom från Nordsjön ett ganska kraftigt oväder över södra Sverige. Det medförde regn i hela landet utom norra Norrland. I Skåne uppträdde den 15 kraftiga hagelskurar med åska. Fram till den 20 var sedan lufttrycket högt i söder och lågt i norr vilket gav västliga vindar och något passerande regnväder. Natten till den 21 uppstod ett oväder över Bottnaviken. Det gav nederbörd i Norrland, som snö i de södra fjälltrakterna. Samtidigt drog en kallfront fram över Götaland medförande hårda vindar och lokal åska. Ett högttryck låg kvar i söder resten av månaden medan kraftiga oväder rörde sig österut över norra Skandinavien. På baksidan av dessa förekom frost i landets västra delar, den 22 ned till Karlstad och natten efter ned till inre Småland. Under perioden 26-29 fick Stensele och Östersund nya rekord för månaden med -9,1 respektive -5,2. Varmast i Sverige var +26,2 som Teckomatorp, Malmöhus län, hade den 2. Kallast fick man i Gisselås, Jämtlands län, där det antecknades -12,1 den 29.

OKTOBER 1943

Den här månaden blev varmare än vanligt. Svealand och södra Norrlands fjälltrakter fick det största överskottet med 2,5-3 grader. Minst överskott hade nordligaste Norrland med 1 grad. Mer nederbörd än brukligt föll på många håll, särskilt i Svealand. Största avvikelserna: Västmanlands län 181%, Kopparbergs län 167% och Värmlands län 134%. Däremot var det torrare i Götaland där extremerna var 58% i Malmöhus län, 66% i södra Kalmar län och 69% i Gotlands län. Det var en mycket solfattig månad i norra Norrland. Den första veckan rådde högt lufttryck söder om landet medan lågtryck rörde sig österut över norra Sverige. Friska eller hårda milda sydvästliga vindar dominerade i Göta - och Svealand. Flera regnväder passerade hela landet och gav ganska stora mängder. I norra Norrland bildades det ett snötäcke. Lågtryckstrafiken gjorde ett avbrott när ett högttryck bildades över södra Götaland den 9-14. Dock fortsatte lågtryck att passera norr om landet under den tiden. Det gjorde att temperaturen steg i norr.

/forts

/forts.

Den 11 var det ända upp till 9 graders överskott i de norra fjälltrakterna. Högtrycket rörde sig något norrut då regnområden tryckte på från söder och sydväst över Götaland. Fram till den 20 befann sig sedan högtrycket över Finland. Hela Sverige fick därvid milda vindar mellan syd och sydost. Den 20-23 drog flera ganska kraftiga oväder norrut över landet och gav ifrån sig över 20 mm på många håll i Götaland, Svealand och södra Norrlands kustland. Därefter lugnade det ned sig igen och det blev åter högt lufttryck i söder och lågt i norr. Månadens högsta temperatur hade man i Varpnäs, Värmlands län, med +19,2 den 1. Lägst blev -20,5 i Karesuando, Norrbottens län, den 9.

NOVEMBER 1943

Medeltemperaturen var över den normala. Överskottet minskade från 3-4 grader i norra Norrland till 0,5 grader längst i söder. Nederbörds mängderna var så att det nästan överallt var överskott. I delar av östra Svealand föll dubbelt så mycket som vanligt. Nederbördsfattigast var Jämtlands och Jönköpings län med 88%. Månaden var mycket solfattig i större delen av landet. Till en början drog lågtryck fram norr om Skandinavien på sin väg österut och medförde temperaturer 5-10 grader över de normala längst i norr. Den 2 bildades ett högtryck över södra Norrland. Det förstärktes och låg den 4 över norra Götaland. Nya oväder passerade längst i norr den 5 och 6 med upp till 12 graders temperaturöverskott i Lappland. En kallfront drog ned över landet med på sina håll 10-15 mm nederbörd i Svealand och Norrland den 8-9 samt kalla nordvindar i hela Sverige. Den 10 slog vinden om till syd eller sydväst och hela landet fick ganska rikligt regn. Ett oväder kom den 12 in från Nordsjön med regn över Götaland och södra Svealand. Perioden 13-16 inkom ett par till oväder från sydväst över mellersta och södra Götaland. Stora regnmängder uppmättes i Götaland, Svealand och Norrlands kustland. I inlandet uppträdde även snöfall. Det sista lågtrycket i den serien befann sig den 17 över Finland och orsakade stora nederbörds mängder utmed Ostkusten. Det blev kallare och natten till den 19 var det un-

der -20 i Norrlands inland. Därefter började återigen lågtrycksvandringen i norr medan det var högtryck i söder. Situationen ändrades dock från den 26 då några lågtryck tog sig fram över Götaland samtidigt som lufttrycket började att stiga i Norrland. Härmed fick södra Sverige nederbörd på många håll, i inlandet som snö. Den högsta temperaturen i Sverige noterade Bollerup, Kristianstads län, där man hade +13,2 den 1. Motsatsen hade Karesuando, Norrbottens län, där det var -26,0 den 28.

DECEMBER 1943

Praktiskt taget hela landet hade temperaturöverskott. Som mest var det 7 grader i mellersta Norrland. Därifrån minskade överskottet för att i Värmlands län övergå i ett underskott på 0,5-1 grad. Fjälltrakterna fick mer nederbörd än normalt, annars var det torrt. I Östergötlands och Skaraborgs län föll endast 30% av det normala och Blekinge län fick 38%. Nederbördsrikast blev Jämtlands län där det kom 129% av normalmängden. Först var det ganska kalla nord- och nordostvindar över landet men från den 3 började lågtryck vandra österut norr om Skandinavien. Vädret blev mildare men återgick till det kallare när några kallfronter drog ned över landet, dock endast med obetydliga snömängder. Den 9 bildades ett oväder på norra Östersjön och orsakade storm vid Upplandskusten. Perioden 11-17 var det återigen milda västvindar över Sverige, men sedan kallare igen. Ett kraftigt oväder inträngde från Nordsjön den 19 och medförde storm och riklig nederbörd i Götaland, Svealand och södra Norrland. Det fortsatte åt nordost och efterföljdes av milda syd- och sydvästvindar. Den 21 var det allmänt 5-6 plusgrader i Götaland. Nya nederbördsområden passerade från sydväst den 22-23 och från den 26 kom flera lågtryck in på en nordligare bana. Mindre nederbördsområden passerade därvid landet. Den 27 och 29 var det 7-8 plusgrader på många platser i Götaland. Allra högsta temperaturen blev +8,2 som Motala, Östergötlands län, rapporterade den 27. Kallast i Sverige var -30,0 i Karesuando, Norrbottens län, den 2.

Källa: SMHI:s månadsöversikter. Hans Östlund, Krylbo

P1-vädret 6.55, 7.55

Jag har märkt att det blivit väldigt stressigt i 6.55-rapporten på sistone. Det är den väderrapport jag lyssnar allra mest på. Jag kommer ofta hem för sent för att hinna lyssna på 21.50-rapporten och har ofta åkt hemifrån, då 7.55-rapporten går. 6.55-rapporten är också den bästa för den huvudsakligen landväderintresserade.

Om vi börjar med lördagen den 21/3 kl 7.55, så läste Bengt Lindström ända till slutet av sändningstiden, tills Morgonekots treklang kom. Likaså kollegan Gunilla Gravström dagen därpå (dvs till 7.54.50). Men vardagarna är det som är sorgebarnet! Måndagen den 23 läste Petter Lind - som ju läser snabbt och rutinerat - till 7.59.20, sedan den lilla truddelutten för programläsningen. Tisdag t.o.m. torsdag lästes 6.55-rapporten till ca 6.59.15 à 20. därefter "truddelutten" följd av programläsning. Jag kan inte erinra mig att några fjälluppgifter lästs då. I morse (30/3) lästes till 6.59.15 och en fjällstation hann läsas innan truddelutten.

Slutsatsen av denna anspråkslösa studie måste vara, att "P1 Morgons" redaktion helt sonika stulit ca 45 sek av väderrapportens tid 6.55 resp. 7.55 (har ej studerat sjörapporten 5.55). Detta betyder en minskad sändningstid för vädret med ca 15 %, omräknat till "P1 Morgons" övriga sändningstid ca 0,3 %! Synnerligen girigt får man säga!

Tidigare vill jag minnas, hur meteorologen vid behov fått läsa till slut, men på senare tid tycks P1 Morgon ha stramat upp odisciplinen, så att vädret alltid måste sluta 6.59.15.

Vi i Väderbitarna borde reagera mot detta och kräva att väderrapporterna återfår sin rättmätiga sändningstid. Om P1 anser sig behöva infoga en programläsning efter vädret, vore det rimligt att låta vädret starta en minut tidigare vardagsmorgnar, dvs. 6.54 resp. 7.54. Vill vi ha hög kvalitet på väderrapporterna, med en bra fjällväder rapport, borde väderrapporten få ännu någon extra minut och 6.55-rapporten förslagsvis börja 6.50 under fjällvädersäsongen. Om P1 inte lyssnar, bör vi ta upp frågan med de politiker, som bestämmer över radion. Eller kanske någon reklamradiostation - som sänder över hela landet - kunde erbjudas att ta över väderrapporterna?

Jan Olof Jonson, Farsta

Sommarprognos

De kartor och texter som ligger till grund för denna prognos kommer från Brittiska vädertjänsten. De värden som ges i avvikelser från de normala är i förhållande till perioden 1971-2000. Dessutom avser de en hel 3-månadersperiod. Under en sådan kan ju helt olika väderförhållanden råda, men i sådana här prognoser anges bara de genomsnittliga avvikelserna under en hel sådan period. Man räknar med en träffsäkerhet på 60-70% så risken för felprognos är alltså stor.

Under perioden juni-augusti blir medeltemperaturen med 60-70% sannolikhet över den normala, utom längst i nordväst där den blir normal.

Troligast är det längst i söder. Överskottet blir dock endast omkring 0,5 grader. Regnmängden förväntas bli något mindre

än normalt. Sannolikheten för det är som mest 60% i landets sydligaste och östligaste delar. Medellufttrycket antas bli ungefär normalt. Det väntas varmare och torrare väder än normalt i hela Europa, särskilt i Osteuropa. Lufttrycket tros bli under det normala över Ishavet och östra Medelhavsområdet samt över det normala på Atlanten och in över sydvästra Europa.

Hans Östlund, Krylbo

Solaktivitet och vind

I Svenska Geofysiska Föreningens kvartalstidskrift Tellus från augusti 1962 finns en forskningsrapport av B. Dzerdzeevskii från den sovjetiska vetenskapsakademien i Moskva. Rapporten har titeln "Fluctuations of climate and of general circulation of the atmosphere ...". Han och hans medarbetare har analyserat de första 56 åren av 1900-talets synoptiska markväderkartor och även höjdväderkartor sedan dessa blev tillgängliga (mer än 20000 dagliga kartor) för norra halvklotet. Man har undersökt förhållandet mellan meridian- och zonal-komponenterna (nord och syd respektive väst och öst) av vindarna och solaktiviteten.

Det framkom då att vid låg solaktivitet är den huvudsakliga vindkomponenten meridional (nordlig eller sydlig) och vid hög solaktivitet är luftströmningen mestadels zonal (västlig eller östlig).

Jag kan tillägga att här i Älvdalen har den dominerande vinden under november, december 2008 samt även januari och februari 2009 varit nordlig. Under mars 2009 var det sydsydost. Helt i linje med den nu rådande låga solaktiviteten.

Ovanstående medför att det ofta förekommer stillaliggande blockerande högtryck vid låg solaktivitet. Vid hög solaktivitet är lågtrycksaktiviteten stor.

Per-Erik Hedén, Älvdalen

Meteorologin i konsten

Meteorologi har blivit ett hett ämne. I sommar hettar det till ännu mer när vi tar klivet in i konstens värld. Idén om en utställning föddes för drygt ett år sedan när jag var på resa i Skåne och passerade Simrishamn. Eftersom jag var intresserad av Gösta Werners konst passade jag på att slinka in i konstmuseet "Gösta Werner och havet". (Gösta Werner föddes för hundra år sedan och gick bort 1989. Han var sjökaptan, meteorolog och konstnär). När jag gick runt i utställningshallen hörde jag en bekant röst på avstånd. Det var min gamle meteorologkompis och chef Björn Hellroth som guidade en gäst. Det visade sig att Björn hade bosatt sig som pensionär på Österlen och blivit engagerad i marknadsföring av konstmuseet. Vi pratade en stund och lovade varandra att hålla kontakt. Några veckor senare hade vi bestämt oss för att försöka ordna en meteorologisk konstutställning.

Idén växte och frodades och allt fler tände på den och drogs in i ett samarbete. I dagsläget, april 2009, är det bestämt att utställningen skall pågå i tre veckor och att vernissagen skall äga rum lördagen den 13:e juni. John Pohlman spelar vädermusik på piano och professor JO Mattsson kommer att invigningstala. Gösta Werners egna verk kommer att hänga tillsammans med verk av Prins Eugen och Peter Frie. I en annan avdelning kommer verk av konstnärligt begåvade meteorologer att hänga tillsammans med en del andra konstnärer med meteorologisk anknytning. Curry Melin, Erik Liljas, Roger Taesler, Tore Braun, Bengt Dahlström, JO Mattsson och undertecknad är några av meteorolognamnen. Utställningen håller öppet t.o.m. söndagen den 5:e juli.

Vi hoppas förstås på stor uppmärksamhet kring utställningen och många besökare. För alla Väderbitare är detta ett gyllene tillfälle att bekanta sig med den kulturella sidan av vår intressanta hobby. Boka alltså in några lediga dagar i andra halvan av juni i år för att resa till Österlen och njuta av allt gott den skånska försommaren har att erbjuda.

Lars-Göran Nilsson

Läs mer på:
www.vaderbitarna.se
www.gostawerner.se

Häftig vårnederbörd i USA

Den 26-28 mars förekom mycket besvärligt vårväder i området från de stora slätterna till mexikanska golfen. Upp till 38 cm snö föll i norra Texas, 61 cm i västra Oklahoma och 51 cm i Kansas. Amarillo, Texas, erhöll 28 cm vilket var stadens femte största snöfall någonsin under en marsmånad. I Missouri orsakade snöfall och underkylt regn ett 2 timmar långt stopp i flygtrafiken vid Kansas City International Airport. Genom Alabama och Mississippi drog åskväder med lokala översvämningar fram. Någon plats rapporterade 432 mm på 3 dygn. I Biloxi vattenskadades mer än 200 hem och hundratals vägar i området blev ofarbara. Allt som allt dog 2 personer i Kansas i samband med snöoväder och 3 skadades i samband med hårda vindar i Tennessee. Dessutom skadades nära 30 personer i Mississippi på grund av tornador.

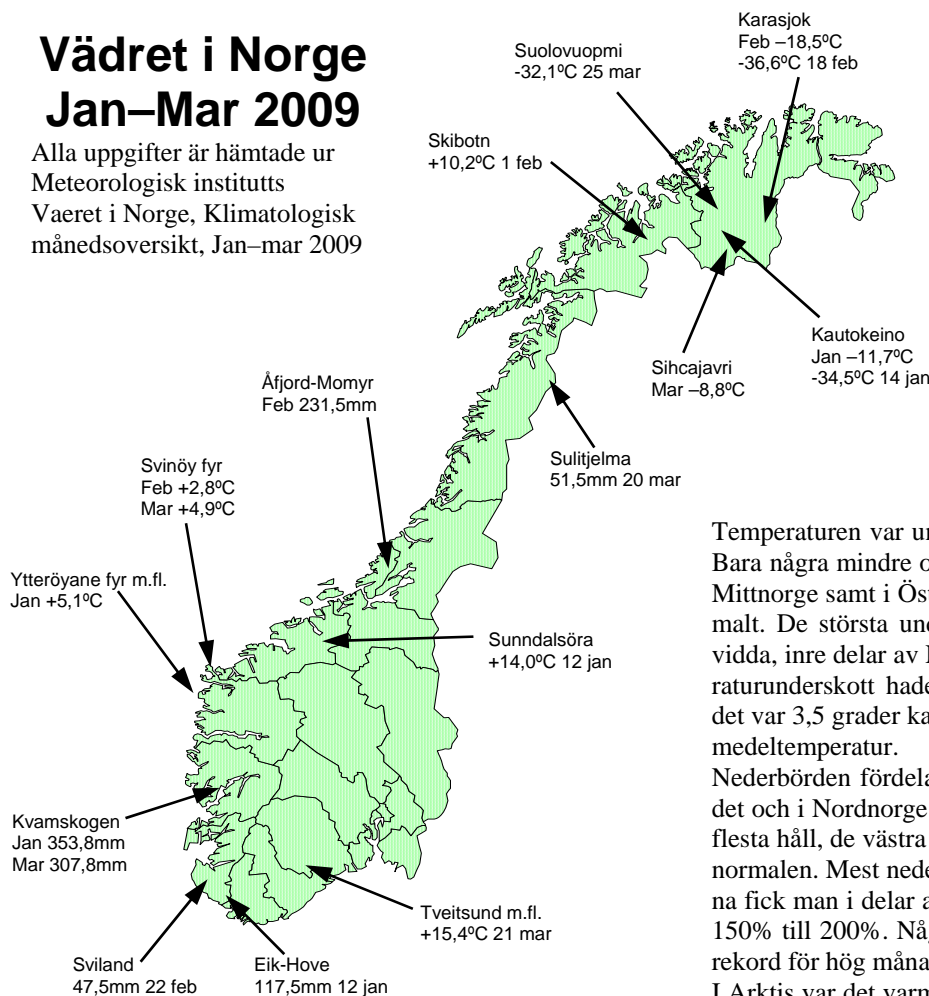
Källa: NOAA

Hans Östlund, Krylbo

Vädret i Norge Jan–Mar 2009

Alla uppgifter är hämtade ur Meteorologisk institutts Vaeret i Norge, Klimatologisk månedsöversikt, Jan–mar 2009

Vid kartan hittar du de lägsta respektive högsta månadsmedeltemperaturerna, absolut lägsta resp. högsta noterade temperaturerna samt största dygns & månadsnederbörd bland de större väderstationerna i Norge.

Jan 2009

Årets första månad var varmare än normalt i hela landet. De alla största överskotten noterades i den östra delen av Finnmarksvidda med som mest cirka sex graders temperaturöverskott. Delar av Trøndelag och Östlandet hade lokalt fem grader varmare än normalt.

På många platser föll mer nederbörd än normalt, stora delar av Agder, Buskerud och Nordland fick 150% till 200% av normalmängderna. Ett antal stationer satte nya rekord för hög dygnsnederbörd i januari. Några av rekorden som nu slagits var ordentligt gamla. Allra äldst var rekordet från Sviland i Rogaland som sattes den 28 jan 1906 (73mm). Nya rekordet lyder på 74,5mm från den 12 januari 2009, stationen startade år 1896. De inre delarna av Finnmark fick mindre nederbörd än normalt, på Finnmarksvidda mindre än 50%. Cuovddatmohkki fick bara 1,7mm (9%) under månaden. Även den nordligaste delen av Troms, delar av östra Östlandet samt de västra Hardangervidda fick mindre nederbörd än normalt, men underskotten var inte lika stora som de i Finnmark.

I Arktis var det en till tre grader varmare än normalt, på Jan Mayen var överskottet ännu något större. Björnøya fick mer nederbörd än normalt, 135% (40,5mm). I övrigt nära normal, eller på sina håll under den normala. Svalbard Lufthavn fick minst av stationerna i Arktis med 5,7mm (38%).

Feb 2009

Temperaturen var under den normala på de allra flesta håll. Bara några mindre områden i de västra delarna av Syd- och Mittnorge samt i Östfinnmark var det något varmare än normalt. De största underskotten noterades delar av Finnmarksvidda, inre delar av Nordland samt Hedmark. Största temperaturunderskott hade Suolovuopmi på Finnmarksvidda där det var 3,5 grader kallare än normalt, motsvarande -16,6°C i medeltemperatur.

Nederbörden fördelade sig ojämnt över landet. På Vestlandet och i Nordnorge föll mindre nederbörd än normalt på de flesta håll, de västra delarna av Finnmark fick under 50% av normalen. Mest nederbörd i förhållande till normalmängderna fick man i delar av Östlandet och Trøndelag med upp till 150% till 200%. Några stationer i det här området satte nya rekord för hög månadsnederbörd.

I Arktis var det varmare än normalt på alla stationer. Största överskottet noterades Hopen med 5,2°C över normal februartemperatur, vilket motsvarar en medeltemperatur på -8,5°C. Minst överskott hade Jan Mayen, 0,8°C vilket motsvarar -5,3°C i medeltemperatur. Svalbard Lufthavn och Jan Mayen fick mindre nederbörd än normalt, i övrigt var nederbörden nära, eller något över den normala.

Mar 2009

Månaden var varmare än normalt i hela landet. De största överskotten hade delar av Finnmark där det var strax över tre grader varmare än normalt. Stora delar av Sydnorge hade två till tre grader varmare än normalt. Minst avvikelse hade delar av Troms och kusttrakterna i Finnmark där överskottet var noll till en halv grad.

Sydnorge samt största delen av Östfinnmark fick mer nederbörd än normalt, som mest cirka 175% av normalmängderna. I övrigt, från Sogn&Fjordane och vidare norrut var nederbörden mindre än normalt. Delar av Finnmarksvidda fick mindre än 50% av normalnederbörden under mars månad. Cuovddatmohkki fick bara 2,7mm vilket motsvarar 17%.

I Arktis var temperaturerna tre till sex grader över de normala på alla stationer. På Hopen föll något mer nederbörd än normalt, 110% vilket motsvarar 45,2mm. I övrigt var det något torrare än normalt. Allra torrast i förhållande till normalmängden hade Ny-Ålesund med 64% (28,7mm). Minst i millimeter räknat noterades Svalbard Lufthavn med 21,8mm, vilket motsvarar 95% av normalmängden.

Lars-Erik Wikman, Svärdsjö

Det var mera snö förr i tiden...

Numera är Kälarvet en stadsdel i Borlänge, men var tidigare en bondby på östra sidan av Dalälven. Kälarvet ligger ca 2 km från nuvarande Borlänge centrum. I en skrift av byalaget i Kälarvet om den gamla byns historia finns ett utdrag ur en tidningsartikel gjord 24 januari 1924. 'Hos den äldste mannen i Stora Tuna' en pigg och nyter 90-åring som tänker uppleva sin 100-årsdag. Det handlar om Proses Johan Ersson född 1833 och som ännu arbetar vid skräddarbordet. Dagligen sitter han vid sitt skräddarbord och utövar sitt hantverk. När tidningen (Borlänge Tidning?) gör sitt besök finner man den gamle i sängen, men det är ingen fara svarar han 'bara lite ont i skallan.' Gubben slår utan vidare trug upp språklådan och han har mycket att berätta. Bl. a. att han gick omkring i gårdarna och sydde och gjorde fårskinnspälsar och en vinter gjorde han 17 stycken bara i Dalsjö by. Man fick inte så mycket i kontanter, 50 öre om dagen och mat.

-Det är stora förändringar ni fått se under er tid, säger tidningens representant. I min ungdom säger 90-åringen, var det hårt arbete och slit både bittida och sent och fruntimmerna hade det inte lättare än karlarna. Om vintrarna var det nästan omöjligt att ta sig fram på vägarna. Det var alltid mera snö än nu. Lägg märke till att detta skrevs år 1924. Vad skulle Proses Johan Ersson ha sagt om han levat nu i början av 2000-talet? Tyvärr så ställdes ingen fråga om ett remarkabelt oväder den 29 januari år 1850 då han så 7-åring bör ha upplevt århundradets snöoväder. Nu frågar tidningen, hur är det, kommer Ni numera ut och ser Er om i Bygden? -Det är åtta år sedan jag var till Borlänge. För åtta år sedan bröt jag lårbenet och sen är det klen med förmågan att ta sig fram, men bara det blir lite längre fram skall jag allt försöka komma iväg och se den nya bron och ta en tur genom Borlänge. På bordet ligger hans arbetsredskap, där står symaskinen och en flitigt nyttjad pipa ligger på bordskanten inom räckhåll. Så pigg han är bör det gå utmärkt att uppnå 100-årsdagen.

Det är intressant att höra Proses Johan Ersson säga år 1924 att det var mera snö förr i tiden, d.v.s. under 1800-talet och det var nog så att ett flertal vintrar var mycket

snörika och även extremt kalla. Nu tycker många att vi har haft en riktig snövinter, nu 2008-2009, men det är också relativt; vid denna tid mitten av april 1966 var det minsann mycket snö här i Dalarna med över en halvmeter på Rommehed och ner till -15 á -20 grader på nätterna!!

Lars Andersson, Borlänge

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Väderbitarnas förvaltning

08.04.01 - 09.03.31

Balansräkning

TILLGÅNGAR	08.04.01	09.03.31
Plusgiro	13 719,58	17 957,48
Länsförsäkringar Bank	38 048,87	39 365,16
Summa Kronor	51 768,45	57 322,64

Vinst - och förlusträkning 08.04.01 - 09.03.31

INKOMSTER

Diverse	2 300,00
Medlemsavgifter	30 140,00
Räntor	1 316,29
Summa Kronor	33 756,29

UTGIFTER

Diverse	1 193,00
Tidskriften	12 000,00
Administration	8 810,10
Möten	441,00
Aktiviteter	5 411,00
Resekonto	347,00
Summa Kronor	28 202,10

Årets överskott **5 554,19**

Krylbo den 2009-04-15

.....
Kassör Hans Östlund

.....
Anna-Greta Fageräng
Väderbitarnas revisor

Verksamhetsberättelsen för året 2008-2009
kommer snart att finnas på vår hemsida

Välkomna till Väderbitarnas 20:e årsmöte.

Plats: Katrineberg, Sköldinge, 4:e juli kl. 16.00.

Förslag till dagordning:

- § 1. Årsmötets öppnande.
- § 2. Upprop och fastställande av röstlängd för årsmötet.
- § 3. Fråga om årsmötet har utlysts på rätt sätt.
- § 4. Fastställande av dagordningen.
- § 5. Val av ordförande för årsmötet.
- § 6. Val av sekreterare för årsmötet.
- § 7. Val av justeringsmän tillika rösträknare, som jämte ordföranden ska justera protokollet.
- § 8. Styrelsens verksamhetsberättelse för det senaste verksamhetsåret.
- § 9. Styrelsens resultat- och balansräkningar för det senaste verksamhetsåret.
- § 10. Revisorernas berättelse över styrelsens förvaltning under det senaste räkenskapsåret.
- § 11. Fråga om ansvarsfrihet för styrelsen för den tid revisionen avser.
- § 12. Fastställande av medlemsavgifter.
- § 13. Fastställande av verksamhetsplan samt budget för det kommande verksamhetsåret.
- § 14. Val av:
 - a) föreningens ordförande, tillika styrelsens ordförande, för en tid av ett år.
 - b) två övriga ledamöter (vice ordförande resp. kassör) för en tid av två år.
 - c) en suppleant i styrelsen för en tid av ett år.
 - d) en revisor jämte suppleant för en tid av ett år. Styrelsens ledamöter får inte delta i detta val.
 - e) två valberedare för en tid av ett år, varav en är sammankallande.
- § 15. Behandling av motioner jämte styrelsens utlåtande.
- § 16. Förslag från styrelsen.
- § 17. Övriga frågor. Frågor av ekonomisk natur får inte avgöras.
- § 18. Årsmötets avslutande.

VÄDERJUBILEUM 4-5 JULI 2009

I år fyller Väderbitarna 20 år och Valla Väder 50 år. Det vill vi fira med en trevlig helg i Sörmland.

Program 4 juli 2009

(Valla Väders dag)

- 12-15 Öppet hus på Valla Väder med fika, tipspromenad och visning av väderstationen.
15-16 Färd till Sköldinge och inkvartering på Katrineberg.
16-17 Årsmöte, därefter utdelning av tipspromenadvinster samt möjlighet att beskåda utställning och gamla väderböcker.
18-19 Jubileumsmiddag.
19-?? Trevlig samvaro.

Program 5 juli 2009

(Väderbitarnas dag)

- 9.00 Avresa till Kanntorp
9.15 Rundtur med guide i gamla gruvområdet.
10.30 Visning av Floda automatstation
11.30 Fika på Granhedsgården
12.15 Visning av Gjuterimuseet i Hälleforsnäs, eller möjlighet till shoppingrunda, eller besök på bandymuseet
13.15 Kort stopp vid Harpsund
14.00 Lunch på Åsa folkhögskola
15.00 Åter vid Katrineberg. Slut för idag.

Katrineberg är ett mycket trevligt pensionat. Det ligger i Sköldinge 6 kilometer öster om Valla.

Där finns också ett antal mycket trevliga rum med hög hotellstandard för de som vill övernatta "på plats". Enkelrum kostar 550:- och dubbelrum 750:- inklusive rejäl frukost. Middagen kommer att kosta 300:-.

Antalet rum är förstås begränsat så vill Du bo på Katrineberg, måste Du snarast höra av dig till Anders Undin tel. 0150-48 99 30 eller e-post: anders.undin@vaderbitarna.se.

Först till kvarn gäller!

För närvarande finns inga rum kvar, men det kan ju bli återbud så det går att stå i bostadskö.

Om Du föredrar annat boende kan vi rekommendera följande:

Vandrarhemmet på Åsa Folkhögskola, en kilometer öster om Sköldinge.

Enkelrum kostar 275:- och dubbelrum 250:- per person.

Frukost kan fås för 50:-. Vill man ha städning och sängkläder tillkommer extra kostnader.

Bokning bör ske före de 18:e juni på tel. 0157-695 10.

Hotell Loftet i Flen, en dryg mil från Sköldinge. Enkelrum kostar 595:- och dubbelrum 795:- inklusive frukost. Tel. 0157-122 20.

På söndagen bjuder Väderbitarna samtliga på hela programmet (utom ev. shopping)

Fortlöpande information om jubileet kommer också att finnas på Väderbitarnas och Valla Väders hemsidor.

OBS. Anmälan är obligatorisk!

För att få koll på hur mycket mat, fika och mackor vi ska beställa, vill vi att alla som ska delta i någon eller flera aktiviteter anmäler sig till undertecknad, alltså även de som ordnar eget boende.

(Om Du ska delta i enbart årsmötet behövs inge anmälan.)

Anmälan görs till:

Anders Undin, Valla-Väder, 640 23 Valla

Tel: 0150-48 99 30

e-post: anders.undin@vaderbitarna.se

Välkomna till en trevlig väderhelg!